Milliyet
oklitus
ÇOCUK
21 Temmuz 1980 ● Sayı: 29 ● 20 Lira

Her hafta
Milliyet
ÇIZGİ-ROMAN
dergisi
armağan ediyoruz

Bir çizgi romanın tamamı
ÖLÜM VADİSİ

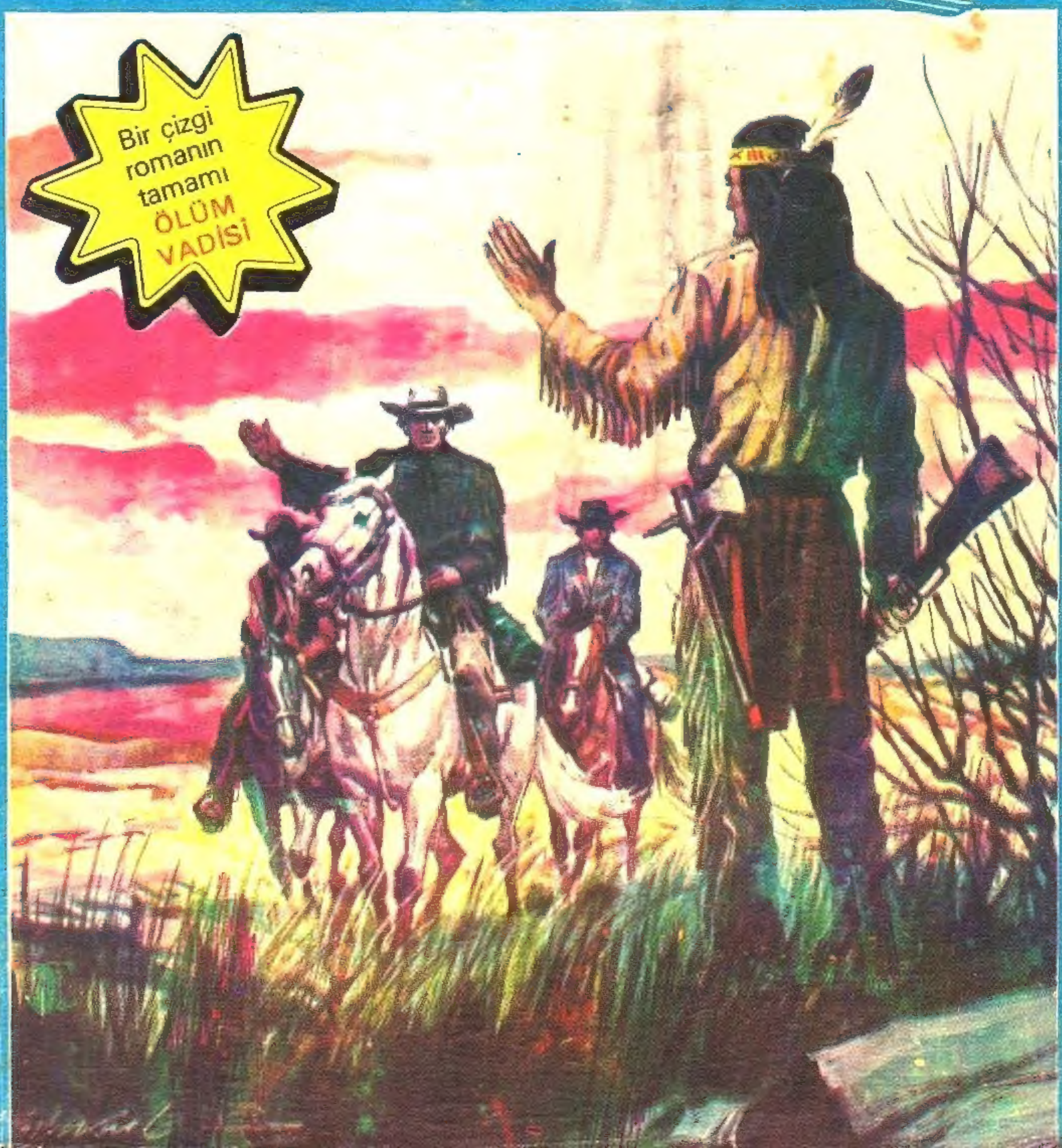

TEMEL REİS

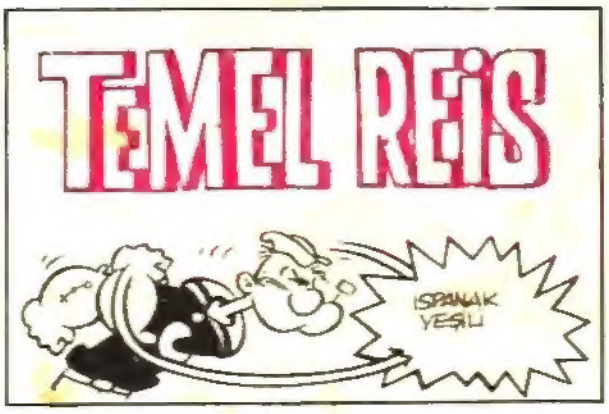
ISPANAK YEŞİLİ

TEMEL ESKİSİ KADAR BENİMLE İLGİLENMİYOR...
ONUN İLGİSİNİ ÇEKMEK İÇİN BİR ŞEYLER YAPMALIYIM..
KENT KİTAPLIĞI

EĞER ERKEK ARKADAŞINIZ SİZİNLE İLGİLENMİYORSA, ONUN ÖZEL ZEVKLERİNİ ARAŞTIRIN..
KİTAPLIK

SİZİN ÖZEL ZEVKLERİNİZLE, ONUNKİLERİ KARŞILAŞTIRIN...

ONUNKİLERLE BENİMKİLERİ Mİ ?
BULDUM GALİBA !

SAFİNAZ BU SAATTE EVDE OLMALI..
BAKALIM NE YEMEK HAZIRLAMIŞ ?
SAFİNAZ

?

SAÇLARIMI ISPANAK YEŞİLİNE BOYADIM...
!
?
12-24

Milliyet
ÇOCUK
DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

21 Temmuz 1980

1980 / Sayı 29 / Sıra 373

•

Sahibi:
Milliyet Yayın A.Ş. adına
ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Yönetmeni:
ÜLKÜ TAMER

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni:
GÜL ÖNET

Teknik Yönetmen:
MEHMET İLKORUR

•

Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları
Basın Sarayı
Cağaloğlu
İstanbul

Abone ve Satış için Başvuru Adresi:
MİLLİYET GAZETESİ
Satış Servisi
Cağaloğlu
İstanbul

Abone Koşulları:
1 yıl: 1014 TL.
6 ay: 507 TL.
Uçakla:
1 yıl: 1092 TL.
6 ay: 546 TL.
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

Dizgi:
Milliyet Yayınları

Baskı:
Milliyet Ofset Tesisleri

Türkiye'de satış fiyatı:
20 TL

Kıbrıs'ta satış fiyatı:
25 TL

bizden size

SEVGİLİ çocuklar hepinize sağlıklı, neşeli bir hafta diliyoruz. Bu haftaki derginizde size ilginç geleceğini umduğumuz üç konuya değindik. Birincisi, Tayland'la ilgili. Bu Uzak-Doğu ülkesinin törenlerini, geleneklerini size anlatmaya çalıştık. Seveceğinizi umarız. İkincisi, ünlü tenisçi Bjorn Borgun yaşam öyküsü. Gelmiş geçmiş en başarılı raket olarak tanımlanan Borg'un ilginç fotoğraflarıyla süslenmiş bu yazıyı da ilgiyle okuyacaksınız.

BU hafta Türkiye'mizin ünlü turistik illerinden birini tanıtıyoruz. Antalya. Güzel kıyıları, turistik tesisleri, tarihi kalıntılarıyla yabancıların olduğu kadar Türklerin de ilgisini çeken bu güzel ilimizi Ulvi Okar size geniş bir biçimde tanıtmaya çalıştı.

ÜÇÜNCÜ olarak sevimli görünüşleri, ilginç renkleriyle olduğu kadar, amansız bir zehir olarak da bilinen mantarları anlatıyoruz. Bu güzel biçimli, asalak bitkiyi yakından tanıyacaksınız.

Bol fotoğrafla ve yazıyla süslediğimiz bu tür sayfaları sık sık sizlere sunacağız.

Antalya'nın bir tatil kasabası Alanya...

BU haftaki öykünüz, adını, yapıtlarını yakından bildiğiniz Sulhi Dölek'ten: "Trenler". Bundan önceki öykülerini olduğu gibi bunu da severek okuyacaksınız.

DEVRİM Alpöge'nin "İp Oyunları"nı bu hafta son kez yayımlıyoruz. Hepinizin çok severek okuduğu bu dizi de böylece sona eriyor. İlerde gene Devrim arkadaşınızla birlikte olmayı diliyoruz.

Hepinize esenlikli, eğlenceli bir hafta dileriz sevgili çocuklar.

OKURUN SESİ

ÖZLEM KALDEMİR: Derginizi severek ilgiyle okuyorum. Her hafta mutlaka alıyorum. Derginizde dünyanın çeşitli ülkeleriyle ilgili bilgiler verirseniz sevinirim. Ayrıca Pıtırcığın Serüvenleri ve Tele - Yunus'u çok seviyorum. Yayımlanmasını istiyorum.

YAPRAK BAYKAL (İZMİR): Acaba Hayvanlar Ansiklopedisi'ni yayımlayabilir misiniz. Eğer yayımlarsanız çok sevinirim. Ayrıca derginin en sonuna yani kapağına hayvanlı örneğin köpekli bir mini poster yayımlarsanız çok sevinirim.

MURAT ÇELİKTEN (KIRŞEHİR): Dergimizi ilgiyle izliyorum. Denizcilikle ilgili bilgiler verirseniz sevinirim. Ayrıca uçurtma şenliğini düzenlediğiniz için teşekkür ederim.

IŞIN GÖKÇÜL (İZMİR): Sayın Milliyet Çocuk Dergisi Yayımcıları. Dergimizi severek ilgi ile izliyorum. Dergide yayımladığınız Bir Avuç Hırsız adlı hikâyeyi bir kitap halinde bulamaz mıyız? Ayrıca Tele Yunus'u aramızda görmeyi çok istiyoruz. Yeniden yayımlamaya başlarsanız çok sevineceğiz.

AHMET DAL (*Sinop*): Derginizi her hafta alıyorum. Türk şairlerini tanıtan bir dizi düzenlemenizi dilerim.

UZAY ÇOCUKLARI
TEMBELLER ADASI

İYAAH!.. BUNLAR TAŞA BENZİYOR...
BİTTİM YANDIM... TÜM DİŞLERİM KIRILDI.
FIRSAT BU FIRSAT. TIR SARMAN... ÇAKALLAR ULUYUNCA ÖTEKİLER DURDU...
KIYIYA GİDELİM YAKIŞIKLIYLA. TENEKE GÜZELİ DÖNMÜŞTÜR BELKİ...
HEY ÇAKALLAR. NE OLUYOR SUNLUZ?!
ŞUNLARIN TADINA BİR BAKIN ANLARSINIZ SAYIN KRALIM...
HİYAA... DİŞLERİM! DİŞLERİM DÖKÜLDÜ...
BANA ETTİĞİNİN CEZASI BU ASLAN EFENDİ. NASILMIŞ TÜYLERİMİ YOLMAK?
ALÇAK KUŞ. SENİ BİR TUTARSAM DİŞSİZ AĞZIMLA BİLE YUTARIM.
SAKLANDIĞIM YERDEN BİRAZ ZOR ÇIKARIRSIN BENİ.
NE KUŞ BEYİNLİ SEYSİN SEN. YERİMİZİ BELLİ ETTİN.
HAA!..YAA!. ÖZÜR DİLERİM SAYIN BİLGİN İSTEMEDEN OLDU...

HEEY!.. BAKIN. ORADALAR. İNSANLAR ORADALAR, SAKLANIYORLAR. BİZDEN KORKUYORLAR...

HAKLISIN BİZDEN KORKUYORLAR. BİZ HAYVANLAR ONLARDAN ÜSTÜNÜZ.

HAYDİ ARKADAŞLAR İLERİİİ!

İLERİ ARKADAŞLAR. İNSANLARI YOK EDELİM.

BİR TEKİ BİLE SAĞ KALMASIN!

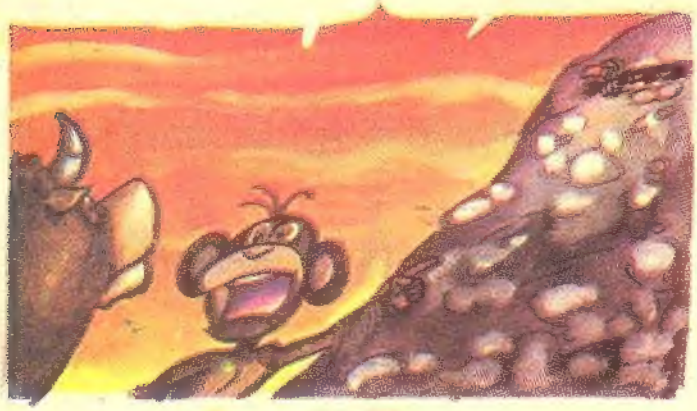

NE YAPACAĞIZ BİLGİNCİĞİM?..

KARŞI KOYAMAYIZ. KİMİ YERİ KAZIYOR. KİMİ TAŞLARI KALDIRIYOR. SONUMUZ GELDİ SANIRIM.

BU SIRADA KIYIDA...

YAKIŞIKLI! TENEKE GÜZELİ!

AKİ! SARMAN NERELERDESİNİZ. ÖTEKİLER NEREDE?..

YİTİRECEK ZAMAN YOK. BAŞLARI DERTTE...

ADADAKİ TÜM HAYVANLAR İNSANLARA SALDIRDI..

VAY HAYVANLAR VAY! NEDEN SALDIRIYORLAR?

HAYVANLIKLARINDAN. ÇABUK PEŞİMİZDEN GELİN. SONRA ANLATIRIZ, NELER OLUP BİTTİĞİNİ...

HAYVANLAR İÇİN İLERİ GERİ KONUŞURKEN BİZİM DE HAYVAN OLDUĞUMUZU ANIMSAYINIZ SAYIN AKİ...

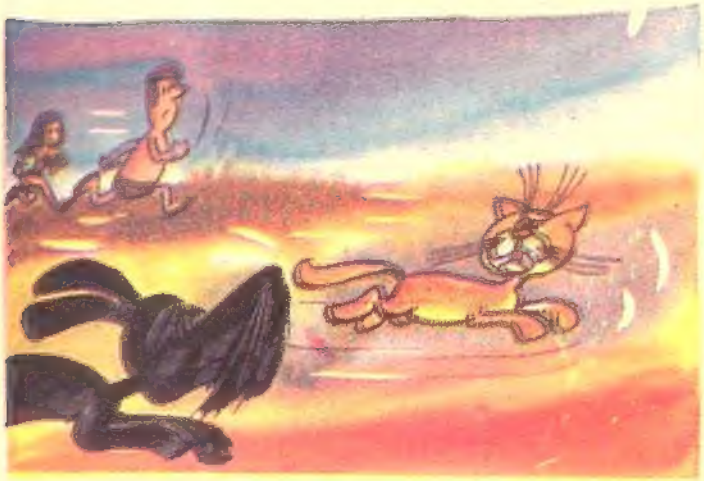

İŞTE ORADA-LAR...

HEPSİ DE AZITMIŞ NE YAPSAK ACABA?

ŞU ASLAN KRALLARI. SALDIRIYI O DURDURABİ-LİR...

SAYIN ASLAN. TÜM HAYVANLARIN, ORMAN LARIN GEZEGENLERİN GÜÇLÜ KRALI...

EHM... IHIM... ÖYLEYİM ELBETTE. AMA DİŞLERİM DÖKÜLDÜ. BİRAZ ÖNCE...

DİŞSİZLİĞİNİZ SİZE YAKIŞIYOR. ÇOK OLGUN, GÖRMÜŞ, GEÇİRMİŞ BİR GÖRÜNÜMÜNÜZ VAR.

NE GÜZEL KONUŞUYOR BU KIZ...

KESİN GÜRÜLTÜYÜ BE! HAYVANLIĞIN GEREĞİ YOK!

DURUN. KRALIMIZ KIZIYOR.

SAYIN KRALIM. BOŞUNA KAN DÖKMEYİNİZ... YERSİZ BİR KAVGAYA GİRMİŞSİNİZ. SALDIR-DIĞINIZ BU İNSANLAR SİZİN DOSTLARINIZ...

DOSTLARIMIZ MI? HİÇ İNSAN-LARLA HAYVAN-LAR DOST OLABİLİRLER Mİ?

76

DEVAMI HAFTAYA

TRENLER

SULHİ DÖLEK

DURSUN'ların evi demiryoluna bakıyordu. Ama balkona çıkıp ayaklarının ucunda biraz yükseldi mi, uzaktaki gecekonduların üstünden denizi ve Boğaziçi Köprüsü'nü de görebilirdi Dursun.

Onu deniz ve köprü de ilgilendiriyordu kuşkusuz. Ama en çok demiryolu ilgilendiriyordu. Tren deyince, insanın aklına bir lokomotifi ve bunun ardında giden çok sayıda vagonu olan tekdüze bir ulaşım aracı gelir. İnsan bütün trenlerin birbirine benzediğini düşünür. Oysa gerçeğin bambaşka olduğunu biliyordu Dursun. Trenler birbirlerine hiç benzemiyorlardı. Her birinin değişik bir işlevi, her birinin ayrı bir kişiliği vardı. Tıpkı insanlar gibi.

Yük trenleri çalışkandılar. Toz-dan ve dumandan kararmıştı her yanları. Ama yine de iyimser bir görünümleri vardı. Yararlı olmanın mutluluğuyla dolu gibiydiler. İnsanların gereksinim duyduğu vagonlar dolusu yükü (bunların arasında kimi zaman canlı hayvanlar bile bulunurdu) hiç yakınmadan kilometreler boyunca taşırlardı.

Yolcu trenleri kimi zaman üzüntülü, kimi zaman sevinçli, ama her zaman duygusaldılar. Dursun, bu trenleri dolduran insanların yerine koyardı kendini. Kimisi sevdiklerine kavuşmanın, kimisi de bir süre için onlardan uzaklaşmanın heyecanını yaşıyor olmalıydılar.

Banliyö trenleri yaşam doluydu. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde çok kalabalık olurlardı. Sabahları işe giden, akşamları da işten dönen insanları taşırlardı. Trenler olmasa ne yapardı bu çalışkan insanlar? Yüzlerce otobüs gerekirdi banliyö trenlerinin görevini yerine getirmek için.

Dursun trenleri izlemeyi çok severdi. Günün her saatinde izlediği olmuştu onları. Trenlerin bir başka özelliği de, son derece düzenli olmalarıydı. Aynı tren, her gün aynı saatte geçerdi. Yalnız banliyö trenlerinin değil, Boğaziçi Ekspresi, Mavi Tren, Doğu Ekspresi gibi uzak yol trenlerini de tanıyordu artık Dursun. Balkonda olmasa bile görmeden, sesinden çıkarabilirdi her treni. "İşte" derdi kendi kendine. "Anadolu Ekspresi geçiyor."

Dursun gerçekten tutkundu trenlere. Ama size şaşacağınız bir şey söyleyeyim mi?.. Yaşamında bir kez olsun trene binmemişti. Otobüse, dolmuşa, kamyona, hatta at arabasına bile binmişti de, trene hiç binmemişti. Oysa öyle çok istiyordu ki trene binmeyi! Trene binmeyi ve hiç görmediği uzak kentleri görmeyi...

Bu isteğini birkaç kez babasına söylemiş, babası da ilk fırsatta onu trene bindireceğine söz vermişti. Ne var ki, bu fırsat bir türlü çıkmıyordu. Adamcağız çok çalışmak zorundaydı. Yaşam zaten pahalıydı. Üstelik ev sahibi yine kirayı artırmıştı. Dursun'un babası hiç tatil yapmadan çalışıyordu. Cumartesileri bile çalışıyordu. Pazar günleri ise öyle yorgun oluyordu ki, kanapede uzanıp gazete okurken uyuya kalıyordu çoğunlukla.

Sonra bir gün, yanlış bir iş yaptığını bile bile karar verdi Dursun. Trene tek başına binecekti.

Annesi mutfaktaydı. Küçük kardeşi uyuyordu. Dursun usulca evden sıvıştı.

İstasyona kadar hiç durmadan koştu. Yüreği, ayaklarının sesini bastıracak kadar gürültülü çarpıyordu sanki. Öğle üzeriydi. İstasyonda kimseler yoktu. Güneş, yapının beyaz duvarlarında yansıyıp göz kamaştırıyordu.

Soluğunu tutarak, Haydarpaşa yönünden gelecek ilk treni bekledi Dursun.

"Ne yapıyorsun burada oğlum?"

Dursun irkilerek sesin geldiği yana döndü. Koyu mavi giysili bir demiryolu görevlisiydi bu. Şapkasını çıkarmış, mendiliyle alnını kuruluyordu.

"Hiç" dedi Dursun. "Bakıyorum."

"Evine gitsen iyi edersin. İstasyon oyun yeri değil. Ya düşüp bir trenin altında kalırsan?"

"İlk tren ne zaman geçecek amca?"

"On dakika sonra" dedi adam. "Neden soruyorsun?"

"Hiç" dedi Dursun, omuzlarını kaldırarak. "Peki burada duracak mı o tren? Şu yönden mi gelecek?" Eliyle Haydarpaşa yönünü gösteriyordu.

"Evet, o yönden gelecek ve bizim istasyonda da duracak. Hadi, artık evine git de, başına güneş geçmesin."

Görevli, beyaz yapıya girdi. Dursun ise, uzaklaşır gibi yaparak bir direğin arkasına gizlendi.

Trenin zamanı yaklaştıkça, tek tük yolcular belirdi istasyonda. Zaten çok geçmeden trenin sesi de duyuldu uzaktan. Dursun öyle heyecanlıydı ki, kolay kolay anlatamam. Orada duruyor ve trene kim-

se görmeden binebilmek için uygun bir zaman kolluyordu.

Islık'lar, hışırtılar ve uğultularla geldi tren. Dururken tekerlekleri raylar üzerinde gıcırdadı. Sesler yönünden ne zengindi trenler! Giderken de, dururken de.

Birkaç yolcu indi, birkaç yolcu bindi. Bu bir banliyö treni değildi. Üstündeki yazılardan anlamıştı Dursun. Erzurum'a kadar gidecekti. Ne heyecan vericiydi Erzurum'u görmek düşüncesi!

İstasyon görevlisi saatine baktı. Az sonra düdüğünü öttürecekti. Dursun ayağını çabuk tutmalıydı. Görevlinin arkasının dönük olduğu bir sırada koştu ve sahanlığa atlayıverdi. Yüreğinin çırpıntısını dinleyerek bekledi. Sonunda düdük öttü ve tren ağır ağır yola çıktı.

Merakla bu öykünün sonunu bekliyorsunuz değil mi? Sizi çok bekletmeyeceğim. Tren gitgide hızlanarak yoluna devam etti. Dursun da durmadan vagon değiştirerek, kimi zaman sahanlıkta durup geriye doğru kayan denizi ve kırları izleyerek, kimi zaman tuvalette saklanarak ve hep bilet denetçilerinden kaçarak sürdürdü yolculuğunu. Öyle heyecanlıydı ki, kaç istasyonda durulduğu, ne kadar zaman geçti, bilmiyordu.

Tren büyücek bir istasyona girdiği sırada, güçlü bir el Dursun'un bileğine yapıştı. Sert bir ses, "Gel bakalım buraya!" dedi. Bir tren görevlisiydi bu. Dursun öyle korkmuştu ki, bir çırpıda her şeyi anlattı ona.

Dursun'u istasyon yöneticisinin yanına götürdüler. Yönetici kızgınca, ama gülümsemesini tam gizleyemeden baktı Dursun'a. "Bu yaptığının akılsızca bir iş olduğunu biliyorsun, değil mi?" dedi.

Dursun biliyordu. Artık iyice anlamaya başlamıştı. Yine de dayanamayıp sordu:

"Neresi burası? Ankara'ya yakın mı?"

İstasyon yöneticisi güldü:

"Hayır oğlum" dedi. "Neyse ki daha çok var Ankara'ya. Seni zamanında yakaladılar. Burası İzmit istasyonu."

Haydarpaşa yönüne giden ilk trenle geri gönderdiler Dursun'u. Bir demiryolu görevlisi onu evine getirdiğinde neredeyse akşam oluyordu. Neyse ki babası işten dönmemişti henüz. Ama annesinin ve küçük kardeşinin ne kadar üzüldüklerini ve Dursun'un başına kötü bir şey gelmiş olduğunu düşünüp nasıl korktuklarını söylememe gerek var mı?

HALİT KIVANÇ SİZLERLE

BENİM OYUNCAKLARIM...

KONUK olarak gittiğim evlerde arasıra arkadaşlarımın çocuklarının odasına girerim. Kiminin evi pek büyük değildir. Çocuklarına ayrı bir oda verememişlerdir. Büyük odanın bir köşesi ayrılmıştır çocuğa... İster kendi odası bulunsun, isterse başka odada bir köşesi olsun, çocukların oyuncaklarına bakarım ben... Oyuncakları nasıl koruduğuna dikkat ederim. Şöyle düzenli, temiz kutulara konmuş, muntazam ise, bir sevinirim ki... Ama çocuk, oyuncakları hor kullanıyorsa, her biri ayrı bir yana atılmışsa, kiminin orası, kiminin burası kırılmışsa, içim "cızz" eder. Çünkü ben çocukluğumda hep güzel oyuncaklar özlemiyle yaşamışımdır. Yooo, yanlış anlamayın!.. Oyuncağım olmadı değil... Birçok oyuncağım oldu. Kendi yaptığım, yarattığım oyuncaklar ama... Ailemin parasal olanakları, daha doğrusu olanaksızlıkları, bana oyuncak almalarına pek fırsat vermezdi. Ben de düşünmüş, taşınmış, çareyi bulmuştum: Oyuncaklarımı kendim yaracaktım. İlle de çarşıdan, pazardan alınması gerekmezdi ya... İter, yürütürdüm... Eğer boş kibrit kutularının sayısı, sekizi, onu bulursa... Biraz da iplik isterdim annemden... Birbirine bağlar, tren yapar, yürütürdüm. Trenin "düüüt"leri de benden tabii... Sonra evdeki düğme kutusu, en büyük oyuncakçı dükkânıydı benim için... Atılmış, tek kalmış, artık işe yaramaz düğmeleri alır, uzun uzun incelerdim. Birbirine benzeyen düğmeleri bir araya getirirdim. Onlar bir takım olurdu. Sonra o takımları birbiriyle maç ettirirdim. Maçın topu mu? Düğmelerin en ufağı da top olurdu. Sonraları düğmelerin yerini madenî paralar aldı. Bir komşu çocuğundan öğrenmiştim bunu... Bir tahta parçasının iki tarafına ikişer uzun çivi çakmıştım. Bunlar kalelerdi. Tahta parçası da stadım... Bir büyük madenî para bu yanda. Öteki öte yanda... Ufacık bir madenî para da top... Parmağımla fiskeleyerek başlatırdım maçı... Düğmelerime de, paralarıma da hiç dokundurmazdım. Biri kaybolsa, oturup ağlardım. Hatta bir gün sırf oyuncak futbol takımlarım bozulmasın diye, dondurma yemekten vazgeçmiştim. Yazdı... Sıcaktı. Sokaktan "Vişneli kaymaklı" diye bağıran dondurmacının sesi geliyordu. İyi ama, üç tane param vardı. Kaç kuruştu? Şimdi aklımda değil. Unutamadığım, üç adet param olduğu... Dondurma almak için birini, ya da ikisini, belki üçünü de vermem gerekecekti. İyi ama o zaman futbol maçı yaptırmayacaktım paralara... Dondurmadan vazgeçmiştim. Futbolü daha üstün tutmuştum demek... Dondurmacı gittikten sonra da hiç üzülmemiştim. Eğilip para maçına devam etmiştim. En güzel oyuncaklarımdı o paralar, o düğmeler, o kibrit kutuları...

Oyuncak, sadece bir vakit geçirme, can sıkıntısı giderme aracı değildir. Bugün çok ülkede oyuncaklar, çocuk yetiştirme bilimlerinin ilkelerine uygun hazırlanıyor. Bizde de bu yolda orişimler ve kuruluşlar var. Oyuncak, gerçekte çocuğun kafasını çalıştırır. Üstelik yormadan yapar bu işi... Oyuncağın yaşı da yoktur. Bugün öyle oyuncaklar vardır ki... Örneğin küçük parçaların takılıp birleştirilmesiyle yapılan oyuncaklar... Bunları büyükler, yaşı ilerlemiş babalar, anneler bile oynamaktadır. Ayıp değildir oyuncakla oynamak... Bazı büyük insanlar, oyuncakla oynayarak dinlenir.

Oyuncak konusunda iki durum vardır: Ya ailenizin olanakları uygundur. Size oyuncak alabilirler. O zaman oyuncaklarınızı iyi kullanmalısınız. Kırmadan, vaktinizi değerlendirmekte yararlı olacak biçimde oynamalısınız onlarla. Iyi korumalısınız... Sonra da, bir gün onu bir arkadaşınıza hediye edebilirsiniz. Eğer satın alamayacak güçte bir arkadaşınıza armağan ederseniz, sizin gibi bir çocuğu da sevindirmiş olursunuz.

Yok, aileniz size oyuncak alacak durumda değilse... O zaman da, benim çocukken yaptığımı yapmanızı öneririm. Kendiniz oyuncak yaratın!.. Size verilen her şeyden yararlanın!.. Atılmış bir düğmeyi, boş kibrit kutusunu bile oyuncaklarınız arasına katın!..

İnanır mısınız, vaktim olsa, bugün, hatta her gün oyuncakla oynarım.

Öv hazırlayan
dını (sağda)

Güney-doğu Asya'da yer alan Tayland, görülmeye değer ilginç bir ülke

YAŞAMINI ÇELTİK TARLASINDAN KAZANAN BİR HALKIN İLGİNÇ DİNSEL İNANÇLARI

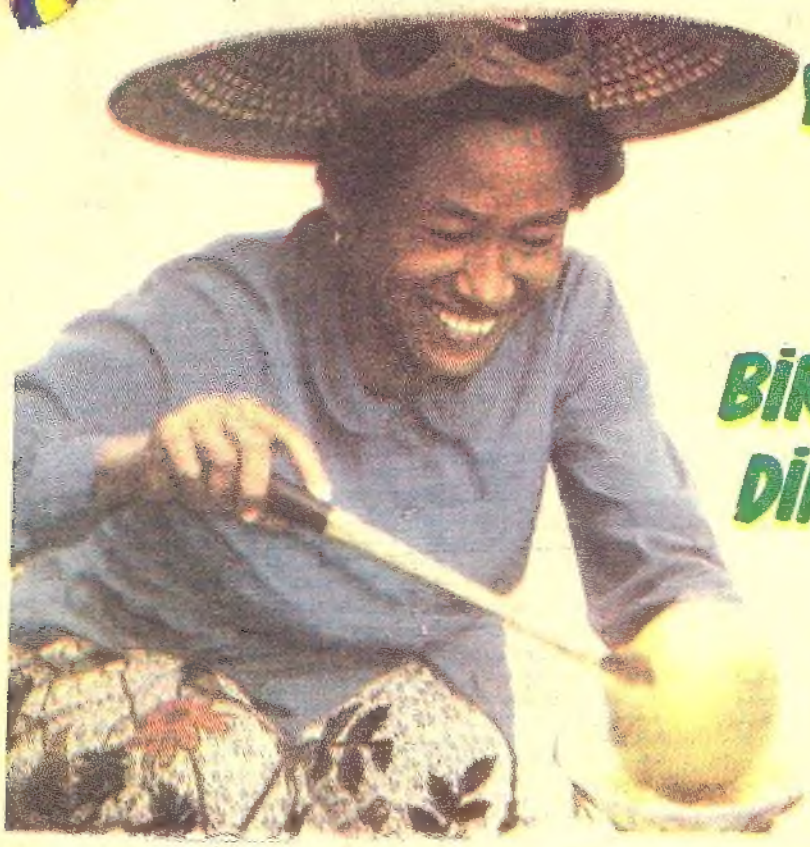

Ülkenin dört bir yanına yayılmış tapınaklar, turistlerin en çok görmek istediği yerlerin başında geliyor. Ayrıca, halkın kendine özgü yiyecekleri de çok ilgi çekiyor

Yüzünün çeşitli yerlerine çelik çubuklar saplayarak tanrıların buyruğunu yerine getirdiğine inanan bir Tayland'lı...

BİZE bir güney-doğu Asya ülkesi olan Tayland'dan söz edeceğiz bu kez. Gelenekleri, görenekleriyle, inançları, günlük uğraşlarıyla Tayland halkını tanıtmaya çalışacağız.

Nüfusun yüzde sekseninin köy yaşantısı sürdüğü Tayland'da her tipten insana rastlamak olası. Bu insanların yaşamının büyük bölümü, bazı özel ve geleneksel günlerin dışında, ülkenin en önemli geçim kaynağı olan çeltik * tarlalarında geçiyor. "Tayland'ın Nil'i" olarak adlandırılan Menam nehrinin çevresinde yer alan bu çeltik tarlalarında çalışmak özellikle mayıs ve ekim ayları arasındaki dönemde çok güçleşiyor. Çünkü bu süre, Tayland'a en fazla yağışın düştüğü süre oluyor aynı zamanda Şiddetli yağışlar, zaten güç olan, halkın çeltiğe karşı verdiği savaşı daha da güçleştiriyor ve belki de Tayland halkını dünyanın en çilekeş halklarından biri durumuna getiriyor.

Tayland halkının uğraşı yine suda sürüyor. Bu kez, konu balıkçılık. Yalnız nehirlerde değil, dağlardan kopup gelen sel sularında, hatta biraz büyükçe su birikintilerinde bile irili ufaklı balıklar tutulabiliyor, Tayland'da. Bu uğraşılar yalnız erkeklere özgü değil. Gerektiğinde parmaklarının uçlarında, balerinlere taş çıkartırcasına dans etmeyi becerebilen Tayland kadınları, çeltik tarlalarında en güç işlerde kocalarının yanında yer alırlar. Yalnız tarlalarda değil, genç Tayland kadınlarını yol ya da köprü inşaatında, nehirlerde kolay madeni filizi toplarken de görebilirsiniz.

Tayland'ın Çin sınırına yakın bölümünde, hâlâ kendilerine özgü gelenek ve görenekleriyle, ilginçliklerini koruyan bir azınlık (kabile de diyebiliriz) yaşamakta: Chaolésler ya da "deniz insanları" bu kabilenin adı (chao: insan; talé: deniz anlamına geliyor). Nereden geldikleri konusunda belirgin bir bilgi olmayan bu kabilenin toprakla hiçbir ilişkisi yok. Tek uğraşları ve geçim kaynakları deniz avcılığı.

Öte yandan, Tayland'ın kuzeyinde, Birmanya ve Laos sınırları yakınlarında yaşayan bir başka topluluk da önemli bir yer tutuyor, azınlıklar arasında. Çinden gelen bu dağ kabilesi, ayrı bir dil konuşuyor Tayland halkından ve çoğu zaman anlaşamıyorlar. Méos adlı bu kabile özellikle turistlerin çok görmek istedikleri bir topluluk. Ancak yine bu dağlık bölgede, çok ilginç gelenek ve inançları olan birçok topluluğa ise bölgenin güç koşulları nedeniyle ulaşılamıyor. Bu kabileler arasında Lahu, Lisu, Yao, Karen, Lawa, İko ve Kha sayılabilir. Bu bölge halkının geçim kaynağı balıkçılık değil, Khaoléslerde olduğu gibi. Tütün, pamuk, mısır, dağ çeltiği ve haşhaş. Yani kısaca tarım diyebiliriz, buna.

Bu kabileler arasında, özellikle İko halkı, ilginç bir görünüm taşıyor. İko kadınlarının giysileri ve saç şekilleri bu ilginç görünümün bir parçası. İlginç giysilerini dünyanın bir başka yerinde görmek çok güç. Saç tuvaletlerine gelince: Gümüş paralardan, kuş tüylerinden tutun da kumaş parçalarına, hatta yılan kuyruklarına kadar her şey var, İko kadınının başında. Bunun nedeni yalnızca süslenmek değil, tabii. Uyurken bile bu öteberiyi başlarından eksik etmediklerine göre, dine dayalı ya da büyülü bir anlamı olsa gerek, bunların.

DİNSEL İNANÇLARI

Tayland halkının yaşam koşulları kadar ilginç bir başka yönlerini ise dinsel inançları ve törenleri oluşturuyor. Bu inanca göre, Tayland dini (Tao) tanrıları, her yıl belirli bir dönemde yeryüzüne inerler. 9 gün süresince (çünkü Tao tanrılarının 9 gün yeryüzünde kalacağına inanılır) Taylandlılar et yemezler, içki içmezler, bunun yanında birçok şeyden de yoksun tutarlar kendilerini. Tıpkı Müslüman'lıktaki oruç gibi bir şey... Ama ilginç bir farkı var ki, bu dinin en şaşırtıcı yönü bu özellikte toplanıyor. Bu süre içinde, Taylandlılar, inançlarını yerine getirmek için büyük bir eziyete katlanırlar. Yüzlerinin çeşitli bölgelerine, çeşitli büyüklüklerdeki madenî telleri saplayarak, tanrılarına daha yaranacaklarına inanırlar. Eğer o günlerde Tayland'da olursanız kulak memelerini, burun kıkırdaklarını, dillerini ya da yanaklarını delip geçen çelik çubuklara hiç yakınmadan katlanan insanlarla karşılaşabilirsiniz.

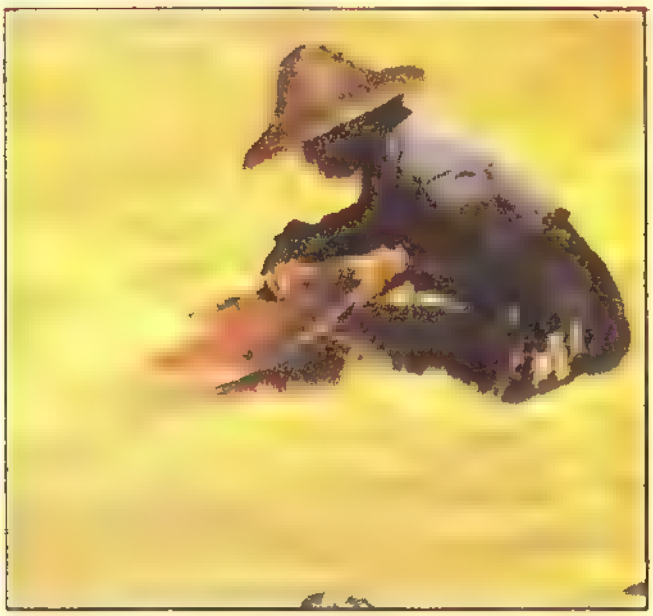

Nehirde kalay taneciklerini ayıklayan bir Tayland kadını...

Tao dinine inananlar için yalnız bu çelik çubukları suratlarına saplamak da yeterli değil. Daha zor bir deney başlıyor. Şimdi çıplak ayakla, 12 kilometrelik bir yolu hem de bu çelik çubukları taşımak koşuluyla yürümek zorundalar. Bu deney sırasında, her Tao, yanında bir ya da iki yardımcı bulundurmak zorunda. Bu yardımcılar, dostlarından, akrabalarından birileri olabilirler. Tapınmaya yalnız Taylandlılar değil, Tao dinini benimseyen çinliler de katılabiliyor. İnanca göre, ne kadar çok kişi katılırsa, tanrılar o kadar çok hoşgörülü oluyorlar, Tayland halkına karşı. Çinin bazı yörelerinde Tao dininin Buda'dan bile etkin olduğu kabul ediliyor.

Tapınmanın (ya da gösterinin demek gerekir bu olaya) sonunda, Tao rahiplerinin gözetiminde ve korkunç çan sesleri arasında dinsel törene katılanlar çelik çubukları yüzlerinden çıkarırlar, bu aynı zamanda tanrıların yeniden yerlerine dönmeleri anlamını taşır.

Gün yine tanrılar aşkına ateş üzerinde çıplak ayaklarla yapılan bir yürüyüşle son bulur.

* Çeltik, kabuğundan ayıklanmış pirince verilen addır. Çeltik tarlası ise, halk dilinde, pirinç yetiştirilen sulak araziye denir.

Leonardo da Vinci'den

KEDER

Bir gün akıllı bir çiftçiye sordular: "Hayvanların en kederlisi hangisidir?" diye.

"Hayvanların en kederlisi kargadır" diye yanıtladı yaşlı çiftçi. "Karga hüznün, kederin ta kendisidir. Yumurtaları çatlayıp bebekler ortaya çıkınca, karga onların bembeyaz tüylerini görüp öylesine kederlenir ki, en yakın bir ağacın üzerine konup günlerce ağlar. Sonra bu ilk tüyler dökülmeye başlayıp, asıl tüyler çıkmaya başlayınca da yuvasına döner."

Hayvan Masalları

AĞAÇLA KAZIK

Çok süslü bir ağaç, ince, güzel yapraklarını göğe doğru yükseltmiş, yanındaki kuru kazığa itiraz ediyordu:

"Bana çok yakın duruyorsun kazık kardeş. Biraz öteye gidemez misin?"

Kazık işitmemiş gibi yaptı ve yanıtlamadı.

Ağaç sonra dönüp çevresindeki çalılara seslendi:

"Çalı kardeş, azıcık öteye gitsene. Beni rahatsız ediyorsun!"

Çalılık duymamış gibi yaptı, yanıtlamadı.

"Güzel ağaç" diye seslendi akıllı bir kertenkele. "Kazığın seni dik tutmaya yaradığını farketmiyor musun? Çalılıklara gelince, onlar da seni düşmanlara karşı koruyorlar, onu da mı farketmedin?"

TURNALAR

Bir ülkede iyi bir kral yaşardı. Ama bu kralın da, onu öldürmek ya da tutsak etmek isteyen birçok düşmanı vardı. Kralı seven ve ona çok bağlı olan turnalar kral için endişe ediyorlardı.

"Ne yapabilirsiniz?" diye kendi aralarında tartıştılar. "Askerler, kralı korumakla görevli oldukları halde sürekli uyuyorlar. Köpekler ise avdan öylesine yorgun düşüyor ki, onlardan da yarar gelmez. Sarayı korumak ve kralımızı düşmanlarından kurtarmak bizim görevimiz oluyor."

Böylece turnalar nöbet tutmaya karar verdiler. Gruplara ayrıldılar ve uygun aralıklarla kralın kapısında nöbet tutmaya başladılar.

En kalabalık grup sarayın dışındaki geniş çayırlıkta nöbet tutuyordu. Bir grup kapının hemen dışında bekliyor, üçüncü grup ise kralın yatak odasında, gece gündüz aralıksız beklemeyi sürdürüyorlardı.

"Ya bir de uyursak?" diye bir soru sordu turnalardan biri.

"Uyumamamız için önlem almalıyız" dedi en yaşlı turna. "Ayakta dururken havada tuttuğumuz ayağımızın pençesiyle bir taş parçasını sıkı sıkı tutalım. Eğer herhangi birimiz uyursak bu taş pençesinden düşecek ve yere çarptığında çıkan ses öteki leri uyaracaktır."

O günden sonra her iki saatte bir nöbet değiştiren turnalar, pençelerinde bir taşı sıkı sıkıya tutmaya başladılar. Bugüne dek de taşını düşüren çıkmadı aralarında...

Turistik yönleriyle

BAŞTAN BAŞA TÜRKİYE

LEVENT OKAR

ANTALYA

YURDUMUZUN turistik bölgeleri bol ve ünlü olan illerimizden biri Antalya, diğeri Balıkesir ve bir diğeri de Muğla'dır. Bu üç ilimiz turizmle ilgili bütün güzel yerleri il hudutları içine toplamış durumdadır. Antalya yılın hemen dokuz ayı denize girilebilen oldukça sıcak bir bölgedir. Bu nedenle Türkiye'nin en çok turist çeken ilidir. Kıyıları bir dantel gibi işlenmiş bir yanı yemyeşil ağaçlarla kaplı, bir yanı da incecik kumlu plajlarla çevrilidir. Hele Antalya yakınlarında denize dökülen şelalelerin görkem ve güzelliği kolay anlatılamaz. Antalya'nın kuruluşu bütün Türk kentleri gibi binlerce yıl öncesine dayanır. İlk yerleşenlerin Hititler olduğu söylenir. İlk devirlerde bölgenin adı Pamfilya idi. Bugünkü Antalya'dan başka Aspendos, Perge ve Side de bu bölgede bulunurdu. Bergama Krallarından Attalos bölgenin en ünlü limanı ve kenti olan Side'yi bir türlü ele geçiremeyince Antalya'nın bulunduğu yerde yeni bir kent kurdu. Bir süre sonra bu kent kurucusunun adıyla "Attaleia" olarak anıldı, aradan uzun süre geçtikten sonra da Türkler bunu "Antalya"ya çevirdiler.

Kentin içindeki önemli tarihî kalıntılardan biri Hadrianus Kapısı'dır. Bir adı da Üçkapılar olan bu kalıntı mermerden yapılmıştır. İ.S. 130 yılında Antalya'yı ziyaret eden İmparator Hadrianus adına yaptırılmış bir zafer anıtıdır. Bugünkü kalıntıların üzerine bir kat daha olduğu sanılmaktadır, ama bugün iki kule arasında küçük ve tek katlı bir bölüm ayaktadır. Antalya'nın simgesi haline gelen Yivli Minare, kentin ilk İslâm yapısıdır. Alaaddin Keykubat I zamanında, hesaplara göre 1219-1236 yılları arasında, yapılmış olması gerekmektedir. Tuğla'dan yapılan gövdesi sekiz yarım silindirden oluşmaktadır. Kent içindeki önemli yapıtlarından biri de Hıdırlık Kulesi'dir ve surların güneybatı köşesindedir. Yüksekliği 14 metre olan bu yapıtın Romalılar devrinde ışık kulesi olarak kullanıldığı sanılmaktadır. Bir de Kesik Minare vardır. Bu da kent içindedir. İ.S. ikinci yüzyıldan kalan bir Roma mabedi üzerine İ.S. beşinci yüzyılda yapılmıştır. Sonradan camiye çevrilmiştir. Çok sonraları bir yangında tahta olan külâh kısmı yandığı için halk arasında adı, "Kesik Minare" olarak yerleşmiştir.

Hepiniz Noel Baba'yı bilirsiniz. Hani yılbaşı sırasında iki atlı arabasıyla bütün dünyayı dolaşıp, genellikle Hıristiyan çocuklara, armağan getiren Noel Baba... İnanışa göre Noel Baba bacadan içeri armağan atar, bu nedenle de dünya çocuklarının büyük bir bölümü, yılbaşı gecesi yatarken, baca yakınına birer çorap asarlar ki, armağan içine düşsün diye... Bu bir inanıştır. Biliyorsunuz gerçekte bu armağanları anne ve babalar bu çoraplara yerleştirir. Ama çok eski yıllarda yaşayan bir psikopos bu işi çevresinde yaptığı için bütün Hıristiyan dünyasında bu inanış yerleşmiştir. Onların Santa Claus, bizim Noel Baba dediğimiz kimse Antalya yöresinde yaşamıştır. Asıl adı Saint Nikolas'tır. Finike yakınlarındaki Demre kasabası yakınlarında bir kilisede mezarı ve kemikler bulunmuştur. Bu nedenle bütün dünyanın tanıyıp inandığı Noel Baba da bizim ülkemiz topraklarından çıkmış olmaktadır. Demre, Finike'ye 27 kilometre uzaklıktadır ve Saint Nikolas kilisesinden başka birçok kaya mezarının da bulunduğu bir yerdir.

Antalya'nın 49 kilometre doğusunda ünlü Aspendos (Belkıs) ka-

Aspendos'tan bir görünüm...

lıntıları arasında bulunan açıkhava tiyatrosu, dünya üzerinde en iyi biçimde korunmuş, hemen her şeyi yerli yerinde olan bir yapıttır. Her yıl Antalya Festivali burada yapılır. Oturulacak yerleri ve sahne bölümü çok sağlam olan tiyatronun 15-20 bin arasında seyirci aldığı söylenir. Aslında eski bir kent olan Aspendos'ta bugüne kadar ortaya çıkarılan kalıntılar şunlardır: Agora (Kentin pazar alanı), onun biraz arkasında 15 metre yükseklikte bir çeşme, onun da gerisinde Odeon denilen konser salonu, açıkhava tiyatrosu ve stadyum... Tiyatronun sahne kısmı çok katlı bir apartman görünümündedir. Bu bölüm Selçuklular döneminde saray olarak kullanılmış ve tamir görmüştür.

Bölgenin ikinci önemli kalıntıları kente 80 kilometre uzaklıktaki Side'dir. Kelime anlamı "Nar" olan Side çok elverişli bir liman olduğu için insan yerleşimi çok eski yıllara dayanır. İnanışa göre, ünlü kraliçe Kleopatra bile buraya gelmiş ve denize girmiştir. Side kalıntıları bugünkü Selimiye köyünün içindedir. Oldukça sağlam olan açıkhava tiyatrosu 20 bin kişiden fazla aldığı için bölgenin en büyük yapısı olarak kabul edilir. Ayrıca Bizans döneminden kalan surlar, Athena ve Roma tapınaklarından başka çok görkemli bir çeşme ile kentin ana kapısı yakın zamanlarda orta çıkarılmıştır. Side'nin en büyük özelliği çok ince kumlu plajlarıyla bir turizm cenneti olup çok yakınlarında sayısız tarihî kalıntıların içiçe oluşudur.

Bol kalıntı görülebilecek bir diğer bölge de Antalya'nın 17 kilometre doğusundaki Aksu bucağında bulunan Perge (Murtuna)'dir. Burada da 10 bin kişilik bir tiyatro ile 234 metre uzunluk, 34 metre genişlikteki 25 bin kişilik stadyum gezilebilir.

Bunlar çok eski dönemlerin yapıtları. Biraz da bize yakın tarihlerde yapılmış atalarımız sayılan Selçukluların egemen olduğu Alanya'ya uzanalım. Alanya, Antalya'nın son 15-20 yılda en gelişmiş turizm merkezidir. Burada bulunan Kızıl Kule, Tersane ve Kale görülmeye değer. Kızıl Kule hemen limandadır. 1225 yılında Alaaddin Keykubat döneminde yapılmıştır. Zaten Alanya'nın eski adı olan "Alaiye" de Selçuk sultanının adından gelmektedir. Kule her yüzü 12,5 metrelik sekiz köşeden oluşur. Taban çapı 29 yükseklik 33 metredir. İlk iki katı kırmızı tuğladan yapıldığı için Kızıl Kule adını almıştır. Kulenin güney kıyılarında bulunan Tersane 42 metre uzunlukta, 8 metre genişliktedir. İçi, büyük gemilerin bile gizlice ve güvenle yapılmasını sağlayan tonozlu beş bölmeden oluşur ve bu da Alaaddin Keykubat döneminde yapılmıştır.

Düden Şelale'si...

Jeep gibi arazi vitesli temin edilmezse çıkışı biraz güç olan kaleyi görmeden Alanya'dan ayrılmak olmaz. Kalede Sultan Keykubat'ın saray kalıntıları vardır. Ayrıca sarnıçlar ve özellikle "Adam Atacağı" denen bölüm görülmelidir. Anlatıldığına göre çok eski yıllarda bazı suçlardan ölüm cezasına çarpılanlar, suçsuz olduklarını ileri sürerlerse, kaledeki bu adam atacağı denen yere getirilirlermiş. Burası korkunç sarp kayaların deniz kıyısına kadar indiği bir uçurum. Suçlu burada eline aldığı bir taşı denize doğru fırlatırmış. Eğer taş denize düşerse suçsuz olduğu kabul edilir ve serbest bırakılırmış. Ama, taş kayalarda kalırsa bu kez o tepeden aşağı doğru atılıp öldürülürmüş. Bugün de kaleyi gezen bütün turistler buradan denize bir taş atmaktan kendilerini alamıyorlar. Ne yazık ki bu taşların hemen hepsi kayalarda kalıyor. Bunların dışında Antalya'da daha bir yığın eski yapıt var. Bunları bir kenara bırakıp biraz da doğal güzelliklere geçelim.

Antalya'da yurdumuzun en görkemli şelaleleri bulunur. Bunlardan biri Manavgat, diğeri ise Düden'dir. Manavgat çok geniş fakat yüksekliği birkaç metreyi geçmeyen, düden ise hem yüksek hem de çok değişik manzaralı birer şelaledir. Manavgat, adını aldığı ilçenin iki kilometre kadar uzağındadır. Antalya'nın sahillerinden denize dökülen 25 kadar akarsu vardır. Çoğu sahilden denize dökülürken irili ufaklı şelaleler oluşturur.. Bunların en görkemlisi Düden Başı denilen büyük şelaledir. Antalya gezilerinde herkes mutlak surette burayı görmek ister. Görünce de, değdiğini kabul eder.

Alanya'da bulunan "Damlataş" mağarası, Antalya'nın sağlık açısından dünyaya ün salmış bir yeridir. Kalenin bulunduğu tepenin altındadır. İçinde devamlı bir serinlik ve çok fazla nem bulunan bu mağaranın astım hastalığına iyi geldiği kabul edilir ve her yıl binlerce hasta buraya gelir, günlerce bu mağarada kalır.

Turistik gezilerde yolu Antalya'ya düşenler, eğer mevsim uygunsa bol bol portakal yerler. Ama bunun dışında elişi kilim ve torbaları aranır. Bir de sedir ağacından yapılmış sandık ve kutularla, şimşir kaşıkları değerli armağanlardandır.

KİMLİK KARTI

Yüzölçümü: 20.815 kilometrekare
Trafik no.: 07
İl'in toplam nüfusu: 669.913
İlçeleri: Akseki - Alanya - Elmalı - Finike - Gazipaşa - Gündoğmuş - Kaş - Korkuteli - Kumluca - Manavgat - Serik
Denizden yüksekliği: Ortalama 10 metre
Komşu illeri: Kuzeyde Burdur ve Isparta, doğuda Konya ve İçel, güneyde Akdeniz, batıda Muğla

TESTLER

MATEMATİK

1. Bir duvar saati, saatte 4 saniye geç kalıyor. Ocak ayı süresince yaptığı gecikme ne kadardır?
   a) 1. sa. 28 dak. 27 san.
   b) 5 sa. 27 dak. 28 san.
   c) 28 dak. 27 san.
   d) 49dakika 36 san.
2. 24 işçinin 9günde yapmış olduğu işi 8 günde yapmak için kaç işçi gereklidir?
   a) 27 işçi
   b) 26 işçi
   c) 36 işçi
   d) 21 işçi
3. 12.000 TL. % 4'ten 5 yıl süreyle bankaya yatırılıyor. Faiz ne oluyor?
   a) 1200 TL.
   b) 3600 TL.
   c) 2400 TL.
   d) 3800 TL.
4. Kare biçiminde bir tarlanın çevresi 120 m.'dir. 22.500 TL.'na alınan bu tarlanın 1 dam 2'sinin değeri nedir?
   a) 225 TL.
   b) 2.500 TL.
   c) 450 TL.
   d) 900 TL.
5. Bir kesekâğıdında 66 tane kestane vardır. 6 tane daha olsaydı, her birimize 6'şar kestane düşecekti. Kaç kişiydik?
   a) 10
   b) 16
   c) 14
   d) 12
6. Bir pergelin ayağını 5 cm. açarak çizeceğimiz dairenin çevresi kaç cm. olur?
   a) 15,70
   b) 25
   c) 31,4
   d) 30
7. Tamamen dolunca 285 litre su alan bir varilde üçte ikisine kadar su vardır. Bu varildeki su kovalara boşaltılıyor. 1. kova 12 litre su alıyor. 14 kova su boşaltıldıktan sonra varilde daha kaç litre su kalır?
   a) 12
   b) 34
   c) 22
   d) 32

ARMAĞANLI SORULAR

Sevgili çocuklar 24. sayımızdaki Armağanlı Soruların doğru yanıtları şöyle: 1. Granit, 2. Flamanlar. Bu soruları doğru yanıtlayanlar arasında yaptığımız ad çekiminde şu arkadaşlarınız birer kitap kazandılar:

Sevgili çocuklar 24'üncü sayımızdaki soruları doğru yanıtlayan arkadaşlarınızın adları şöyle: 1. Hafil Okşan, 2. Yunus Nadi Yüksek - Ankara, 3. Bahadır Bakım - Aydın, 4. Hasan Çetin - Eskişehir, 5. Hilmi Müftüoğlu - İçel, 6. Naci Alkın - Kıbrıs, 7. Olca Pürkkün - Ankara, 8. Hilmi Oksun - Antalya, 9. Bülent Selkan- Muğla, 10. Erdal Keskin - İstanbul. Ödülleri alan kitaplar adreslerine gönderildi.

1. İki çeneklilerin ebegümeciler familyasından bir bitkidir. Dünyanın en geniş gövdeli ağacıdır. Afrika ve Avustralya'da yetişir. Çevresi 50 m.'yi bulanları vardır. Yaprakları yenir. Kabuklarının lifleri halat yapımında kullanılır. Bu ağacın adı nedir?
2. 14. yüzyılda Doğu Anadolu'da kurulmuş bir beyliktir. En büyük hükümdarı Kara Yusuf'tur. Moğol egemenliğine son vererek sınırlarını İran'a kadar genişletmişlerdir. Akkoyunlular tarafından da tarihten silinmişlerdir. Bu beyliğin adı nedir?

ÜÇ YANLIŞ

Aşağıdaki metinde üç yanlış var. Bulabilecek misiniz?

Uluslararasında çıkan anlaşmazlıklar ve savaşlar karşısında, yüzyıllar boyunca Avrupa'da tarafsız kalmayı başaran tek devlet İsviçre'dir.

Halkı savaştan nefret eden bu barışsever devlet, bu yönü ile tüm dünya uluslarının saygısını kazanmıştır Hitler bile Alp Dağları'nı aşarak İtalya'ya girdiği zaman İsviçre'nin bu bağımsızlığına dokunmamıştı. İşte İsviçre'nin bu özelliğine Cenevre Gölü kıyılarındaki Zurih kenti simge olmuştur. Uluslararası çeşitli kurumların merkezi bu kenttedir.

Cenevre Gölü'nden çıkan Ren Nehri dünyanın en güzel kentlerinden biri olan Cenevre'yi ikiye böler. Modern mahalleler daha çok gölün ve nehrin kıyılarında yer alır. Dünyanın en ünlü saatlerinin yapıldığı fabrikalar hep Cenevre'dedir.

BEN NEYİM?

Telefon ya da telgraf hatlarından yararlanarak çalışan bir haber alma - verme aracıyım. Büyücek bir daktilo makinasına benzerim. Tuşlarım otomatik olarak çalışır. Vericimin hangi harfine basılırsa alıcıda o harf çıkar. Gazeteler, haber ajansları ve büyük işyerleri tarafından kullanılan bir haber aracıyım.

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

ZEKA TESTİ
1. 6, 2. 24, 3. b, 4. d.
GENEL KÜLTÜR
1.c, 2. a, 3. b, 4. b, 5. b, 6. a, 7. d, 8. d, 9. c.

BEN NEYİM? - Sabun
BEN KİMİM - Eugene O'Neill
BEN NERESİYİM? - Paraguay

ÜÇ YANLIŞ
1. Kırmızı değil sarı, 2. Çırçırlama değil şifleme, 3. Çin değil Hindistan'da bulunmuştur.

GENEL KÜLTÜR

1. Hayvanları ve cansız varlıkları bir ders vermek amacı ile konuşturan yazılara ne denir?
   a) Öykü
   b) Fıkra
   c) Deyim
   d) Fabl
2. Bu dağlardan hangisi Asya kıtasındadır?
   a) Alp Dağları
   b) Altay Dağları
   c) Apeninler
   d) Ant Dağları
3. Tersane neye diyoruz?
   a) Gemilerin yük alıp, yük boşalttığı
   b) Dış ülkelere kalkan gemilerin ilk kalktığı
   c) Trenlerin yapıldığı
   d) Gemilerin yapıldığı yere diyoruz
4. Akdeniz ve Avrupa memleketlerinin savunması için kurulan bir savunma paktı üyesi olan ve sonra NATO'dan ayrılan devlet hangisidir?
   a) Amerika
   b) Sovyetler Birliği
   c) Batı Almanya
   d) Fransa
5. Ayın, güneşle dünya arasına girmesi, hangi olayı oluşturur?
   a) Güneş tutulur
   b) Ay tutulur
   c) Denizlerdeki alçalmalar ve kabarmalar fazlalaşır
   d) Hiçbiri
6. Portekiz'in para birimi nedir?
   a) Escudo
   b) Liret
   c) Dinar
   d) Hiçbiri
7. Küsküt nedir?
   a) Saat onarımında kullanılan ince bir gereç
   b) Malatya'nın bir ilçesi
   c) Asalak bir bitki
   d) Hiçbiri
8. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi soyut isimdir?
   a) Zekâ
   b) İnsan
   c) Fotoğraf
   d) Film
9. Yeryüzünde hareket eden cisimlerin hareketini frenleyen nedir?
   a) Cisimler arasındaki mıknatıslık kuvvet
   b) Cisimler arasındaki sürtünme kuvveti
   c) Cisimler arasındaki çekme kuvveti
   d) Cisimler arasındaki itme kuvveti
10. Kanımızın önemli kısımları nerede yapılır?
    a) Kıkırdak doku içinde
    b) Kemiğin süngер dokusunda
    c) Sert kısımlı kemik zarında
    d) Kemiklerin içindeki iliklerde
11. Aşağıdakilerden hangisi isim tamlamasıdır?
    a) Sarı konak
    b) Ekşimtrak elma
    c) Deniz kıyısı
    d) Yaramaz çocuk
12. Omurilik soğanının görevi nedir?
    a) Dengeyi sağlar
    b) Duyular yoluyla alınan olaylara göre tepkide bulunur
    c) İsteğimiz dışında çalışan organların hareketlerini sağlar
    d) Beyine haber veren sinirlerin merkezidir.

BEN KİMİM?

1889yılında İstanbul'da doğdum. Roman yazarıyım. 1912'de İstanbul Edebiyat Fakültesi'ni bitirdim. 1938-43 döneminde Çanakkele milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne girdim. Yapıtlarında Anadolu gerçeğini, günlük hayatı, psikolojik ayrıntılarla işledim. Tedavi olmak için gittiğim Londra'da, 1956 yılında öldüm. "Akşam Güneşi", "Bir Kadın Düşmanı", "Miskinler Tekkesi", "Çalıkuşu" vb. önemli yapıtlarımın bazılarının adlarıdır.

BEN NERESİYİM?

Büyük bir imparatorluğun başkentiyim. Ülkem yüzyıllardan beri meşruti krallıkla yönetilir. Nüfusum 8 milyonu aşkındır. Ülkemin nüfusu ise 55 milyon dolayındadır. Bulunduğum adanın kıyılarının uzunluğu 8 bin kilometreyi bulur. Ancak bu kıyılar çok girintili çıkıntılı olduğu için adanın en içerlek yerinin denizden uzaklığı 130 kilometreyi aşmaz. İklimim ılımandır. Yağışlar pek boldur. Bulunduğum ülkenin saray ve şatoları çok ünlüdür. Yukarıdaki fotoğrafta bu ünlü saraylardan birisini görüyorsunuz. Bilin bakalım BEN NERESİYİM?

DEVRİM ALPÖGE

İP OYUNU-7

6 hafta boyunca size yurdumuzda yaygın olarak bilinen bir oyunu anlattım. Bunun bütün düzenlerini gösterdim. Şimdi de bir özetini vereyim. Aşağıda ana düzenleri görüyorsunuz. Adları yazılmış. Resim numaraları da var. Anımsamak için o numaralı resimlere bakabilirsiniz. Haydi, BAKLAVA düzeninden başlayarak okların gösterdiği yoldan ilerleyin.

HOŞÇA KALIN

Yazı dizim bu hafta sona eriyor. Değişik oyunlar gördük. Bugün özetini sunduğum oyun en ilginciydi. Bu oyunda siz de yeni düzenler yaratabilirsiniz. İpleri daha değişik tutarsanız yeni ve şaşırtıcı düzenlerle karşılaşabilirsiniz. İşin güzel yanı da bu zaten. Yaz tatilinizin güzel geçmesini dilerim. Bol bol ip oyunu oynayın.

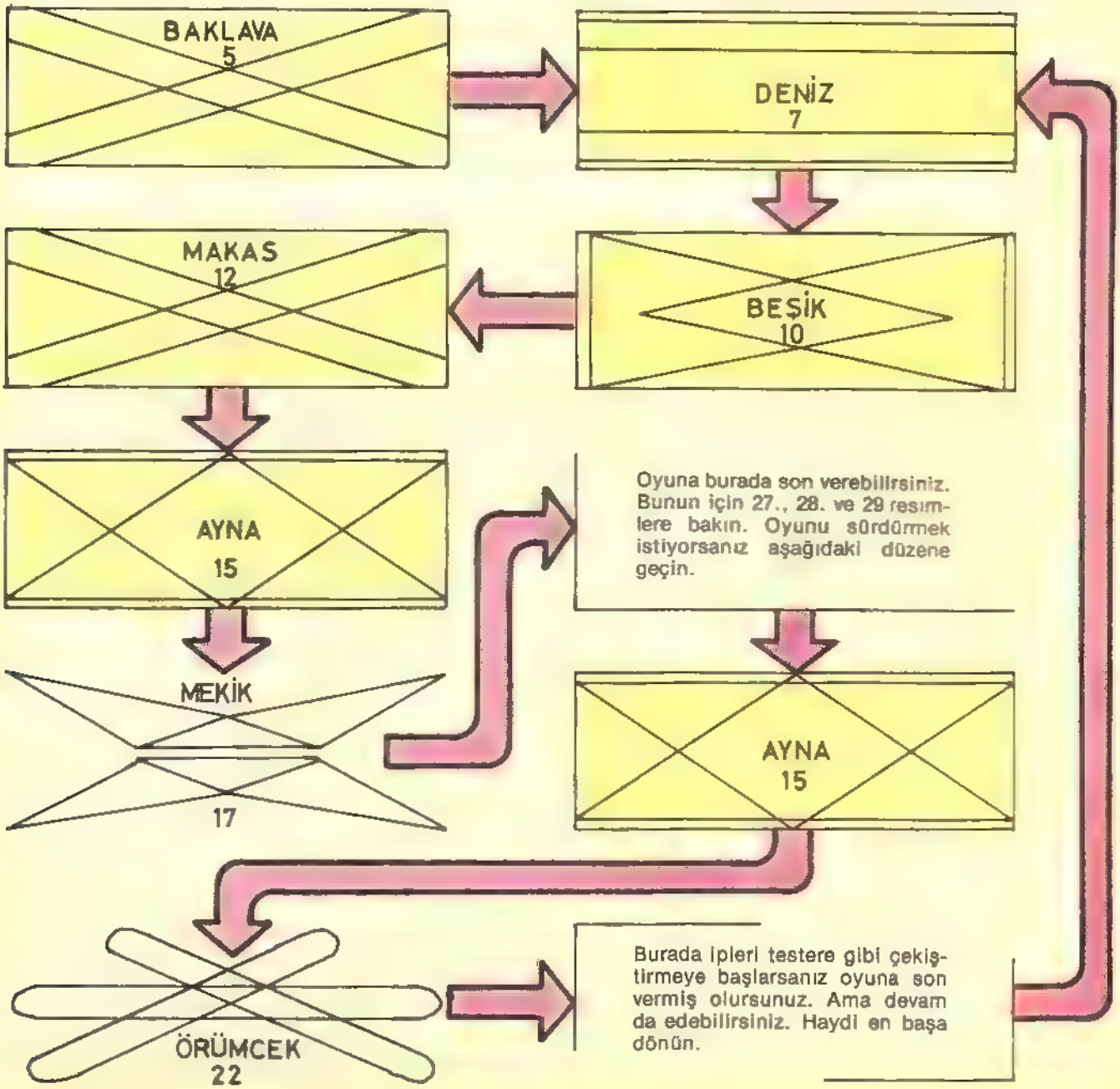

UÇURTMANIN HABERCİSİ

6

atila alpöge

KORUDA

● ÖZET : Uçurtmamın adı,"Bahar Çiçeği"...Onu uçurmaya çalışıyorum ama olmuyor.Çeşitli zorluklar çıkıyor.Bunların bir bölümünü sizlere geçen haftaki dergide aktarmaya çalışmıştım. Bu arada Habip ve arkadaşları benden uçurtmacılık öğrenmek istiyorlar.Gerisi mi?Gerisini,bu haftaki yazımızda okuyalım...

BAHAR Çiçeği'mi kaptığım gibi sokağa fırladım. Habip'le arkadaşları da peşime düştüler. Hoş bir hali var bunların. Tek sıra oldular. İki adımda bir sekiyorlar.

— La! la! la! La! la! la!

Ben de onlara uydum. Neşemiz sokaktaki herkesi sardı. El çırpıp gülümsediler.

İlerideki koruluğa götürüyorum onları. Orada açıklık bir yer bulacağım. Onlara uçurtma nasıl uçurulur, göstereceğim. Uçurtma yapmasını da öğreteceğim. Yapmasına herkes yapar da, ama kırılmayacak kadar ince ve fırtınalara dayanacak kadar güçlü bir uçurtma, usta işidir. Kıvrak uçacak. Oynak... Senin bir parçan olacak. İnsan uçurtmasıyla dertleşir, biliyor muydun bunu? Arkadaşıyla, dostuyla dertleştiği gibi... Her dostluğu sen kendin yaratırsın. Uçurtma yapar gibi. Bir bakıma arkadaşın senin uçurtmandır. Sen de onun uçurtması... Dostluğunuz sizi kaynaştırır, havalandırır. Sanki birbirinizi uçurursunuz, yüceltirsiniz, bulutlara erersiniz.

Koruluğa vardık. Güzel bir gündü. Güneş yakıyordu. Habip'le arkadaşları otların üstüne çöktüler. El çırparak bağırmaya başladılar.

— İpi sal! Sal sal!

Biraz ötede bir karı - koca çalıların arasına uzanmış güneşleniyor ve piknik yapıyorlardı. Bizi gördüler, sevgiyle el salladılar.

Daha ileride, ağaçların altında bir anne - oğul mantar topluyorlardı. Sarımsı saçları rüzgarda dalgalanan anne 4-5 yaşlarındaki tombiş oğluna mantarları anlatıyordu. Bahar Çiçeği'ni gördü. Yeşilimsi gözlerinde mutluluk okudum. Oğlunun elini tuttu.

— Ali, bak!

Oğlan döndü, baktı ve yüzü güldü

Kendimi rüzgara göre yönlendirdim. İpi biraz açıp yere serdim. Bu sırada bisikletli bir abla önümde fren yaptı. Anlaşılan Bahar Çiçeği'ni seyretmek istiyordu. Peşinden gelen abi fren yapmayı beceremedi, çalıların içine düştü. Abla saçımı okşadı, "hadi sal bakalım" dedi.

Herkes mutluydu. Bahar Çiçeği'ni saldım. Ben de mutluyum.

Doğayı, ağaçları, temiz havayı seviyorum. Kuş çığlıklarını, böceklerin telaşını... Adam boyu otların arasında koşmak, kendini denize atmak, yaşam fışkıran toprağa uzanmak ne güzel! Ben doğanın bir parçasıyım. Ufacık bir böcek gibi... Dalda sallanan yaprak gibi... Ben toprak ananın çocuğu isem Bahar Çiçeği de rüzgarların kızı.

Çektim ipi. Birden çektim. Sertçe. Bahar Çiçeği yerden şöyle bir havalandı; inecek gibi oldu, bir daha çektim. Koşmadan. İyi bir uçurtmacı koşmaz. Yavaş yavaş başlarsın. Sanki oynaşarak... Uçurtman bir zaman sonra rüzgarını yakalar.

Bahar Çiçeği yükseldi. İpi gerdim, bıraktım. Gerdim, bıraktım. Gerince Bahar Çiçeği biraz dikiliyor; bırakınca yumuşuyor. Bu dikilip yumuşama tam kıvamında olacak. O günün rüzgarına güneşine, uçurtmanın keyfine uygun tempoyu kendiliğinden bulacaksın. Ger, bırak. Ger, bırak. Yaşam böyle tempolar üstüne kurulu. Başlayıp biten, yükselip sönen döngüler. Kalbin atışı gibi...

10 dakika içinde alabildiğine yükseldi. Güneşe doğru... Biliyorum, Bahar Çiçeği güneşi seviyor. Kendini o sıcak ışınlara bırakmayı, onların alev alev yalamasıyla rüzgarda sallanmayı seviyor. Çıtalarını kavuran güneş, kağıdını da iyice geriyor. Ona can katıyor, onu dipdiri yapıyor.

Çevredekiler sessiz ve mutlu seyrediyorlardı. Öyle sanıyorum ki, Habip'in arkadaşları birinci derste çok şey öğrendiler. Bu şölen yarım saat kadar sürdü. Birden rüzgarın yön değiştirmeye başladığını hissettim. Tatsız! Bahar Çiçeği ağaçların üstüne doğru yöneliyor. Takılacak. Açıklık yer aradım. Yok! Yalnızca geriye kaçabilirim. Caddeye doğru. Geriledim. Çevredekiler telaşlandılar. Bisikletli abla bağırdı,

— Arkana dikkat et, trafiğin içine giriyorsun.

Girdim bile. Soğukkanlı olmalıyım. İki yanımdan araçlar geçip duruyor. Bir kamyon neredeyse çarpacaktı; şoförü "başlarım şimdi senin uçurtmana ha!" diye söylendi. Kendimi karşı kaldırıma attım. Sakin bir sokağa çekilmek ve orada Bahar Çiçeği'ni indirmek istiyorum.

— Ahh!

Habip'le arkadaşları, piknik yapan karı - koca, bisikletliler, anne ile oğul bir ağızdan bağırdılar. Ben bağıramadım bile. Bütün uğraşım boşuna gitmiş, Bahar Çiçeği yüksek bir ağaca takılıp kalmıştı.

Şimdi de ikinci ders! İpi sararak koştum. Ağaca tırmanmaya başladım. Dallar kırıldı, kırılacak. Aşağıdan "yapma" diye bağırıyorlar. Dalları teker teker yoklayarak ilerliyorum. Sonunda Bahar Çiçeği'ne ulaştım ve usulca onu kurtardım. Aşağıdakiler alkışladılar. Ter içinde kalmıştım.

Evet, bu ikinci dersti. Uçurtmanı kurtarmasını bileceksin. Uçurtma uçurmanın tehlikeleri vardır. Onlarla baş etmesini de bilmelisin.

— Burada uçurtma uçurulmaz. Gelsene bizim Yakuttepe'ye.

Bunu söyleyen Habip'ti ve haklıydı. Ağaçlar, trafik. Ergin Bey, evdekiler, teyzem, sanki her şey elbirliği ediyor ve uçurtma uçurmamı önlemeye çalışıyor. Buna bir çare bulmak zorundayım.

Bahar Çiçeği'nin "bu işe girdiğine pişmansın, değil mi?" dediğini duyar gibi oldum. Hayır! Mutluydum ve çevreme mutluluk salıyordum. Bisikletli abi ile abla "biz de uçurtma yapsak" diyorlardı; anne ile oğul eve uçurtmalarını almaya gidiyorlardı... Dönüşü yok artık. Zorlukları yeneceğim.

BJORN BORG: TENİS MAKİNASI

İsveç'li sporcu Borg,dünyanın en usta raketi

BJORN Borg (24 yaşında) dünyanın en büyük tenisçisi olduğunu bir kez daha kanıtladı. Borg'un tenis hayatı 13 yaşından beri başarılarla dolu. 15 yaşındayken İsveç'te yapılan Davis Kupası'nda takımının birinci olmasına yardım etti. Bjorn Borg o tarihte Davis Kupası'na katılan en geç tenisçiydi. 17 yaşında Fransa Açık Tenis Şampiyonluğu'nu kazandı. Sonra bu ünvanı beş kez elde edecekti. Dünyanın en büyük tenis olaylarından olan bu yarışmayı kazanan en genç tenisçi yine Borg olacaktı. Geçtiğimiz yıl Borg'un bu yarışmada kazandığı başarı o kadar büyüktü ki 38 oyunu yitirirken, 126'sını kazanıyordu.

20 yaşındayken ünlü raket Ilie Nastase'ye karşı oynayarak Wimbledon'u kazandı. Yine bu büyük yarışmayı kazanan en genç tenisçiydi. 22 yaşında ise altı tenis turnuvasında da şampiyon oldu.

Şimdiyse 24 yaşında dünyanın en büyük tenisçisi kabul edilen Bjorn Borg'a "tenis makinası" diyorlar.

Borg'un tenis tutkusu çok küçük yaşlara kadar gidiyor. On yaşındayken tenis kortlarına kabul edilebilecek kadar iyi tenis oynuyormuş. Kendisinin anlattığına göre her sabah 6.30'da uyanan Borg mahalle parkında çalışırmış. Oradaki tenis kortlarında oynayabilmek için yatma vaktine kadar bekleyip dururmuş. "Kimi zaman tenis kortunu bir saatliğine kiralarlar. Ama yalnızca 55 dakika oynarlardı. Geriye kalan beş dakikada ise topu alıp ben oynardım. Herkes beni deli sanırdı" diyor kendisi. Sonraları oyun oynamaya başlayan Borg kısa zamanda kendisini kabul ettirmiş ve oyunları birbirinin peşi sıra kazanmaya başlamış.

Borg'u ilk kez keşfeden ise ünlü tenisçi Lennart Bergelin oldu. Şimdi 55 yaşında olan Bergelin 1970 Davis Kupası'nda genç yetenekleri gözlemliyordu. Borg'u ilk kez orada gördü.

Bir yıl sonra ise Borg, Bergelin'in takımına alındı. Bergelin öğrencisi için şunları söylüyor: "Hiç kimse bu çocuğun oynayış stilinde bir şey görmüyor, onun başarılı olacağını sanmıyordu. Ama onun bir stili vardı. Bense o stili değiştirmeye alışmadım."

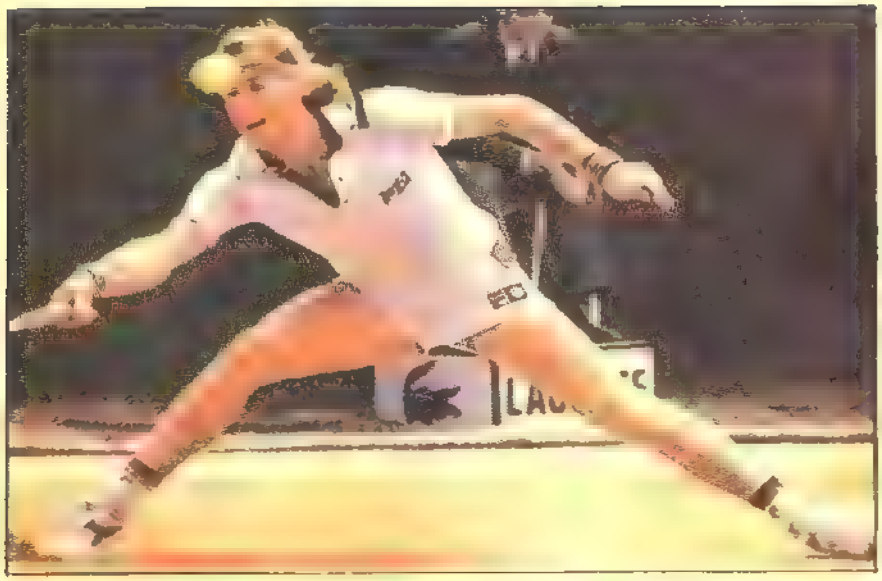

Borg 1976 Wimbledon zaferinden bu yana girdiği 60 turnuvanın 37'sini kazanmış. 1976 finallerinde ise kendi deyimiyle "en kötü" yenilgisine uğradı. Ünlü tenisçi Connors'a yenildi.1977yılında omuzundan sakatlanınca yine başarısızlığa uğradı.1978'deyine Connors'la karşılaştı. Yine yenildi. Ama bu yenilgiler genç sporcuyu yıldırmadı. Başarılarını engellemedi.

Kortların dışında Borg, sessiz, sade bir yaşam sürer. Karısı Mariana'yla Monte Carlo'da kiralık bir evde otururlar. Yılın dokuz ayında ise Borg'ların evi dünyanın çeşitli yerlerindeki oteller oluyor. Çünkü bitip tükenmez tenis turnuvalarında Borg bütün dünyayı dolaşmak zorunda kalıyor.

Borg, turnuvalardaki gezilerinde gıdasına özellikle önem veriyor. Genellikle bifteği yeğliyor. Arada sırada bira içmeyi ihmal etmiyor. Yemeklerde ise bir bardak şarap içiyor. Ama birkaç kez karşılaşma yapmadığı o ender zamanlarda şarap içtiğini söylüyor.

Borg doğayı da çok seven bir sporcu. Bu konuda şöyle diyor. "İsveç'te yazın yaşamak çok güzel bir şey. Denizde bir gemiyle dolaşmak çok güzel. Kendi başınıza oluyorsunuz. Hiç kimse konuşmuyor. Sadece müziğin sesi duyuluyor."

Borg'un bir özelliği de meyve düşkünü olması. Meyvelerden en çok muz ve portakalı sevdiğini söylüyor. Ama kendi ülkesinde muz ve portakal yetişmediği için, ancak yabancı ülkelere yaptığı yolculuklarda bu sevdiği meyvaları yiyebiliyor.

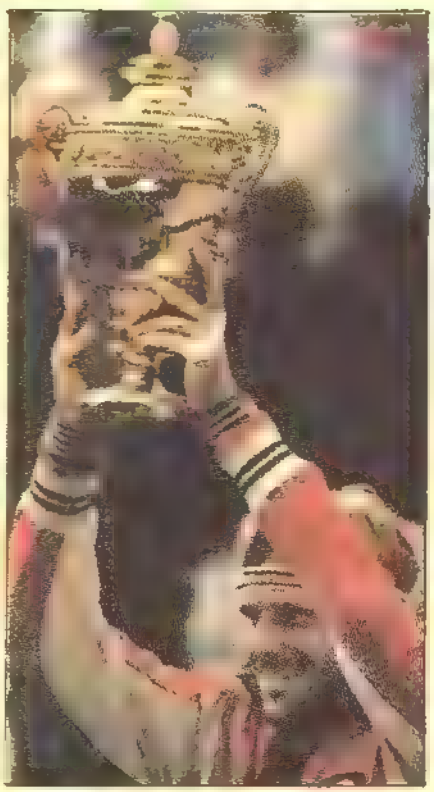

● **RESİMLER**

24 yaşındaki Bjorn Borg dunyanın en iyi tenisçisi mi?Tenis çevrelerinde en çok tartışılan konulardan biri de bu.Kimileri bu savı öne sürüyor,kimileri de bunun tersini...Ama herkesin anlaştığı bir konu varsa,o da Borg'un dünyanın en büyük tenisçilerinden biri olduğu...

Borg,her iki elini birden aynı ustalıkla kullanabiliyor.Ayrıca karşılaşmalarda parmaklarına taktığı özel sargılar onu sakatlanmaktan da kurtarıyor...

Borg, en korktuğu şeyin sakatlık olduğunu söyluyor. Bunun için maçlara çıkmadan önce çeşitli önlemler alıyor.

PUL KÖŞESİ

izzet kılınç

KOLEKSİYON PULLARI NASIL ELDE EDİLİR?

PULA Pul Değiştirme: Bu şekilde pul değiştirmede, sizde fazla olan pullarınızdan 10 çeşit alan bir kişinin, pul defterinden (pul stoklarından) sizde olmayan, 10 çeşit pul alacaksınız.

Bu değiş-tokuş şeklinde, pulların katalog fiyatları söz konusu değildir. Örneğin sizin aldığınız 10 pulun katalog değeri 5.— TL. sizin verdiğiniz 10 pulun katalog değeri ise 7.—TL. olabilir. Bu fiyat farkı, bu sistemde söz konusu ve önemli değildir.

Okul döneminde en çok kullanılan bu sistem kullanışlı ve ekonomik bir değiş-tokuş şeklindedir.

Bu uygulamayı iki ayrı devletin çocukları (aynı ülkede oturan, iki ayrı devletin çocukları) yaparsa, kolleksiyonun büyümesi daha da hızlanır.

50 Pula, 50 Pul Değiştirme: Bu yöntemde ise, sizde fazla olan pullardan 50 çeşitlik bir paket yaparak, (her cinsten birer tane) karşı tarafa gönderirsiniz. Karşı taraf bu pulların içinden kendinde olmayan pulları alır, kendisinde olanları ise, almayarak size geri verir. Geri verirken de ülkesinin pullarından, aynı sizin yaptığınız gibi 50 çeşitlik bir paket yaparak size gönderir. Siz de onun gönderdiği pullardan sizde olmayanları alırsınız, sizde olanları ise ona geri verirsiniz. Arada sayısal olarak bir fark meydana geldiği zaman, o kadar borçlu ya da alacaklı olursunuz. Bu değiş-tokuş şekli, "Pula Pul Değiştirme" şeklinin daha gelişmiş ve daha büyük bir şeklidir. Ve çoğunlukla iki ayrı devletin pulcuları arasında kullanılır. Böylesi ayrı iki devletin filatelistleri için daha verimli ve daha ekonomiktir.

"Pula Pul Değiştirme" ve "50 Pula, 50 Pul Değiştirme" şeklinde değiştirilen pullar, genellikle o ülkenin en ucuz serileri olmaktadır. Ama, ancak bu yolla çeşit artırma olanağı vardır. Bu değiş-tokuşun sonunda öyle bir yere gelinir ki, artık sizin ucuz pullarda noksanınız kalmamıştır. Ya da elinizde fazla olarak göndereceğiniz ucuz pul kalmamıştır. İşte burada artık sizin, ucuz pullara değil, pahalı pullara, nadir pullara ihtiyacınız olduğu ortaya çıkacaktır. Artık sizin de kolleksiyonunuz büyümüştür, siz de ilerlemiş, büyük bir kolleksiyoner olma yolundasınız. Bundan sonra sizin için tek yol kalıyor: "Katalog üzerinden pul değiştirme" yolunu kullanmak.

Katalog Üzerinden Pul Değiştirme: Bu sistemi iki türlü olarak kullanabiliriz:

1) Kendi ülkemizin pullarını katalog üzerinden değiştirme (ülke içi katalog üzerinden pul değiştirme)

2) Başka ülke pullarına karşılık, kendi ülkemizin pullarını vererek katalog üzerinden pul değiştirme (ülkeler arası katalog üzerinden pul değiştirme)

Bu iki değiş tokuş şeklini de gelecek hafta anlatalım çocuklar olmaz mı?

Gelecek hafta tekrar sizlerle buluşmak ümidiyle, en güzel günlerin sizlerin olması dileğiyle, Hoşçakalın.

PULCULUK TERİMLERİ

DANTEL ÖLÇÜSÜ (Odontometre): Pul kenarlarında bulunan dantel sayısını ölçmeye yarayan özel bir ölçü aleti.

DANTEL HATASI: Pulların baskısı sırasında, matbaada, dantellerin oluşması sırasında meydana gelen hatalardır. Bu hatalar genellikle, ya dantel yapılması unutulur ya da danteller bulunması gereken yerlerde değil de, başka yerlerde olur. Böyle pullar bir nevi hata sayılırlar.

DEĞER: Pulun üzerinde yazılı değerdir. Pulun yapacağı hizmete karşılık ödenen bir nominal değeri vardır. Bir de kolleksiyonlara konulduğu zaman filatelik bir değeri vardır.

DİFERAN KOLLEKSİYONU Damgalı pulların birer adedinden koymak üzere yapılan kolleksiyon çeşididir. Her cins puldan bir adet bulunur. Bu kolleksiyonda amaç en fazla diferana sahip olmaktır. Örneğin 100 000 diferan kolleksiyonu,

EBAT: Pulun boyutlarına verilen addır. Pulun, sağdan sola ve yukardan aşağıya mm. olarak ölçülmesidir.

EKSPRES (Özel Ulak): Herhangi bir posta gönderisinin varış merkezinde, normal dağıtım beklenmeden, özel bir dağıtıcı ile, alıcısına teslim edilmesidir Bu hizmet karşılığında normal posta ücretinin, 5-10 misli fazla ücret alınır.

EMİSYON: Posta idaresinin herhangi bir pulu satışa çıkarmasıdır.

Devamı Haftaya

ESKİ SAYILARIMIZI ELDE ETMEK İÇİN

Bir çok okurumuz,bize yazdıkları mektuplarda,"Çocuk Dergisi"nin eski sayılarını nasıl elde edebileceklerini soruyorlar.Bunun yolu çok basit...İstediğiniz dergileri,ve tutarları kadar posta pulunu,Milliyet Gazetesi Satış Servisi'ne gönderin. Derginiz en kısa sürede elinizde olacaktır...

TAŞKIN AMCA

ANILAR gülmece tiyatro masal SORU-YANIT anılar TİYATRO fıkra

OYUNCAK BANKASI

MERHABA Can Çocukları.. Her şeyin bankası olur da oyuncağın neden olmasın. Oyuncak Bankası... Hani şu bildiğimiz, çocukların baş sevgilisi oyuncaktan söz ediyoruz canım, yani onların bankası...

O gün, bizim ikiz yeğenler Cem'le Cenk, yine bana uğramışlardı. Laf lafı açtı, en sonunda konumuz bankalara dayandı. Cem, her köşebaşında bir banka şubesi açmanın yarar ya da zararını anlayamadığını, bu nedenle bu sorunun uzun süreden beri zihnini kurcaladığını, bu konuda bazı soruları olduğunu söyleyince: **"Gelin de bizde konuşalım"** dedim.

Başladık söyleşimize... Önce ben girdim söze:

— Yahu çocuklar, dedim... Sizin şu ünlü gazetecilik sevdanız n'oldu?

Cem, sitemli bir bakışla yüzümü süzdü:

— Aşkolsun Taşkın Amca, dedi. Sen onun geçici bir sevda olduğunu mu sanıyorsun?

— Bilmem, dedim, son günlerde bir girişiminiz yok da...

— Olmaz olur mu? Bugün sen bizi çağırmasan biz damlıyorduk sana...

— Hoppala, damlamak da ne demek, anlayamadım...

Cenk açıkladı:

— Biraz argo kokan bir sözcük dedi, yani gelecektik, uğrayacaktık demek anlamına...

— Neyse, ben bu sözü duymamış olayım, gelmenizin, yani sizin deyiminizle "damlamanızın" nedeni ne ola ki?

— Şu bankacılık oyunu üzerinde konuşmak istiyorduk seninle, gazetemiz için... Artık dört köşesinde ve her kentin en güzel köşebaşlarında hep banka şubeleri var...

— Tamam...

— İyi ama, bakkal dükkânı açar gibi banka şubesi açmak doğal mıdır? Ya da başka bir deyimle doğru mudur?

— Gelin tarasa çıkalım, dedim. Vakit akşama doğruydu. Güneşin etkisi azalmıştı ve bizim tarasın çardağını kaplayan hanımelleri baygın baygın kokuyordu.

— Çocuklar dedim, para bankaları, para üzerine kuruldukları için ne kadar dükkân açarlarsa o kadar iyi ederler herhalde...

Cenk:

— Para bankası diyorsun, başka bankalar da mı var? dedi.

— İlâhi çocuk, dedim, göz bankası, kan bankası, böbrek bankası, kalp bankası gibi deyimleri hiç duymadın mı?

— Duydum elbet... Kan bankasından kan, göz bankasından göz sağlanır herhalde.

— Eh, yakın bir gelecekte de böbrek bankası, kalp bankası kurulursa şaşma... İnsanlar boş durmuyorlar, yenilik üstüne yenilik peşindeler... Para bankaları, paralarına para katmak, paraları çoğaltmak için türlü yollara başvuruyorlar... Taraflar bu işlemlerden yararlanırlar. Bu şubelerin çoğalması, bankaların halkın ayağına kadar gitmeleri biçiminde yorumlanabilir.

Çocuklar bana hak verdiler... Böylece kuşkuları azalır gibi oldu. Onlar beni tatlı tatlı dinlerlerken ben yeni bir buluştan söz açtım:

— Oyuncak Bankası, diye bir şey duydunuz mu? dedim.

Gözlerini ilgiyle açan Cenk'le Cem bir ağızdan:

— Bir yaşımıza daha girdik Taşkın Amca, diye bağırdılar. Bir de oyuncak bankaları mı var?

Yanıtladım onları:

— Elbet var çocuklar, yeni öğrendiğime göre, böyle bir banka ilk kez İtalya'da Biella kentinde kurulmuş.

Cenk:

— Nasıl bir şey bu, nasıl işliyor, merak ettim doğrusu, dedi.

— Bu bankanın yönetim kurulunu beş çocuk oluşturuyor. Bunlar, analarına, babalarına ve ağabeylerine taş çıkartırcasına ciddi çalışıyorlar... Efendim, evinde bir çocuk oyuncağı olan çocuklar oynadıkça bu oyuncaklarından bıkıyorlar... Yeni yeni oyuncaklara gereksinim duyuyorlar. Bu çocuklar, oyuncakçı dükkânlarına gidip oyuncak alacaklarına doğruca Oyuncak Bankası'na gidiyorlar. Bu bankanın depoları çeşit çeşit, irili, ufaklı, binbir renkli oyuncaklarla Dolu... Ne türlüsünü istersen emre hazır...

— Aman ne güzel bir şey, istediğini seç, al, götür evine...

— Beş çocuktan oluşan yönetim kurulu, geriye getirilen oyuncakları bir bir gözden geçiriyor, eğer oyuncağa zarar verilmişse parasını alıyor... Böylece onlarla dikkatlice oynaması sağlanıyor. Bu bankayı kuranlar üç İtalya'lı gazeteci... Bundan hiçbir çıkarları yok. Yalnızca kent çocuklarına hizmet götürmekten kaynaklanıyor girişim. Bankanın oyuncak varlığı günden güne çoğalıyormuş... Örneğin Amerika'nın Philadelphia eyaletinden 11 yaşındaki bir çocuk, bir sandık dolusu oyuncağını bu bankaya bağışlamış. Zaten kurucuların en büyük dilekleri bu biçim oyuncak bankalarının yeryüzünde çoğalması...

Cenk, yorgun ve kederli konuştu:

— Ben, yaşamında hiç oyuncağı olmamış çocukları düşünüyorum Taşkın Amca, dedi... Asıl onlara oyuncak dağıtacak bankalar kurmak gerek... İtalya'daki o banka bizim işimize yaramaz. Parası olmadığı için oyuncak alamayan çocuk hangi oyuncağını değiştirecek bankadan?

Cem'le birlikte:

— Doğru söze ne denir, diyerek Cenk'in sözlerine hak verdik.

En güzel oyuncaklar tüm çocukların olsun, sevgili çocuklar!..

el altında, göz önünde

Uzay çalışmaları, denizaltı araştırmaları, modern matematik, elektronik, bilgisayar, yeni biyolojik gelişmeler, hayvanların bilinmeyen yönleri. ... ve 520 bilimsel kavram.

YENİ BİLİMLER ANSİKLOPEDİSİ

- Altı lux cilt (23x30 cm) (Alfabetik düzenleme)
- 1200 Sayfa (Tümü kuşe kağıda 4 renkli baskı)
- 3500 renkli resim, şema, grafik.

6 cilt + Armağanımız komple teslim edilecektir.
Taksitle satış fiyatı, 11.200.– TL
(1600.– TL teslimde, kalan 10.400.– TL ayda 800.– TL taksitle)
Peşin satış fiyatı : 9520.– TL (Teslimde)

* Kapsama alınan konuların pekçoğu ilkokul ortaokul ve liselerde araştırma ödevi odevi olarak verilmektedir.

Teslimatınız, tum giderler firmamıza ait olmak uzere memurumuz tarafından yapılacaktır.

YALNIZ 15 GUN İÇİN BÜYÜK ARMAĞANIMIZ

SPOR OYUNLARI ANSİKLOPEDİSİ

Dünyada oynanan tüm spor karşılaşma ve yarışmalarının kurallarını açıklayan ilk ve tek Türkçe Ansiklopedi.

* Lux kuşe cilt (20x27 cm)
* 352 sayfa (1. hamur kağıda ofset baskı)
* 650 çizgi resim ve şema ile 148 spor dalında oyun biçimi, alan ölçüleri, oyun yönetimi, giysi ve malzeme seçimi, hatalar, cezalar ve değerlendirme
* Olimpiyat oyunları için özel bölüm.

Siparişiniz için bu bölümü kesip MEATO Atatürk Bulvarı 115/11 Kızılay / ANKARA adresine gonderiniz (Öğrenci olanların velilerinin doldurması gerekmektedir)

6 Lux cilt Yeni Bilimler Ansiklopedisinin, armağanı olan Spor Oyunları Ansiklopedisi ile birlikte açık adresime gönderilmesini rica ederim.

Kitapların teslimınde 9520. TL ödeyeceğim ☐

Kitapların teslimınde 1600.– TL, kalan 10.400 TL.yi Ayda 800.– TL taksitle ödeyeceğim ☐

Ad, Soyad : . . . . . Yaş . . . . . Meslek . . . . . .
Ev Adresi : . . . . . Tel . . . . . .
İş Adresi : . . . . . Tel . . . . . .

Teslimatı Ev ☐ İş ☐ adresime yapınız

Uçurtma yazı yarışması sonuçları

Yarışmada başarı ödülü alan 5 kardeşinizin daha yapıtlarından bölümler yayımlayarak bu diziye son veriyoruz. Arkadaşlarınızın hepsini de kutlarız.

ÖDÜL KAZANAN KARDEŞLERİMİZ

Bu yarışmada 25 arkadaşımız birden başarı ödülü kazandı. Adlarını aşağıda açıklıyoruz. Bu adları soyadı sırasına göre listeledik. Kardeşlerinizin ödüllerini ev adreslerine göndereceğiz. Ancak bazıları ev adreslerini ne yazık ki bize duyuramamışlar. Aşağıdaki listede adresi bilinmeyenleri ayrıca işaretledik. Bu arkadaşların, ev adreslerini "Milliyet Çocuk Dergisi - Uçurtma Yarışması - Milliyet Yayınları - Basın Sarayı - Cağaloğlu, İstanbul" adresine, bize duyurmaları gerekiyor.

Aslı AK (Ev adresi yok)
Alp ALTINOK (Ev Adresi yok)
Yonca AŞÇI (İstanbul)
Sultan ATANOĞLU (Ev adresi yok)
Necef Bayar (Ev adresi yok)
Nihat BİÇER (Muğla)
Alp BİNGÖL (Ev adresi yok)
Semra BOZKURT (Ankara)
İhsan DEMİR (Ev adresi yok)
Hakan DENİZ (Ev adresi yok)
Hüseyin DURSUN (Sivas)
Aynur ER (Bursa)
Halise GÖKNUR (Ev adresi yok)
Hasan KELEŞOĞLU (İstanbul)
Sedat NALCI (İstanbul)
Dilek MART (Ev adresi yok)
Yavuz PARLAKAY (İstanbul)
İpek ÖZUNAN (Ev adresi yok)
Bünyamin ŞAHİN (Ev adresi yok)
Levent SONYA (Kıbrıs)
Gözde Gül TEKİN (Ankara)
Engin UYSAL (Ev adresi yok)
Çiğdem UZUNOĞLU (İstanbul)
Burhanettin ÜNÜVAR (Ev adresi yok)
Orkun YAZGAN (Ankara)

UÇURTMA
Burhanettin Ünüvar (Konya)

Gerekeni babamla birlikte çarşıdan aldık. Eve dönünce hemen işe başladık. Babam her şeyi özenerek yapıyordu. Birkaç saat içinde uçurtma tamamlanmıştı. Ben ağzım bir karış açık olduğu halde uçurtmayı seyrettim. Öyle güzel, öyle şahane olmuştu ki, sevincimden ne yapacağımı bilemedim. Sevincimi birilerine anlatmak için hemen sokağa fırladım. "Babam bana uçurtma yaptı, babam bana uçurtma yaptı!" diye bağırdım... Yarışma günü yarışmanın yapılacağı alana gittik. Uçurtmayı havalandırdım. Durmadan ip salıyordum. Kocaman uçurtma gökte ufacık gözüküyordu. Önceleri dördüncü durumdaydım; sonra ikinciliğe yükseldim. En sonunda birinciliği kaptım. Yarışmanın sonuna kadar birinciliği bırakmadım. Sevincime diyecek yoktu. Babam da sevinmişti. Ve en büyük ödülü ben almıştım, ben...

UÇURTMA ŞENLİĞİ
Orkun Yazgan (Ankara)

Şenlik yerinde uçurtmamı uçurayım dedim. Ama kuyruğu ipine dolanmıştı. Arkadaşımın annesi onu düzeltirken terazisini bozmuş. Uçurmaya çalıştım. Biraz havalanmasıyla yere düşmesi bir oldu. Ve kağıdı yırtıldı. O sırada yağmur yağmaya başladı. Saçakların altına koştuk. Ama saçaklardan inen sular üzerimize geliyordu. Bir amcanın şemsiyesi altına girdim. Çok geçmeden yağmur durdu. Ama her yer çamur olmuştu. Uçurtmanın kağıtları iyice yırtılmıştı. Oradan ayrıldık. Uçurtmamın yırtılması bir yana güzel bir gün geçirmiştim ama, ertesi gün hastalanıp okula gidemedim.

İLK UÇURTMAM
Nihat Biçer (Muğla)

Ben o zamanlar 7-8 yaşlarındaydım. Uçurtma yapmasını bilmeyen çocuklar Emin adındaki çocuğa malzemesi kendinden olmak şartıyla 5 ya da 10 liraya yaptırırlardı. Ben Emin'in yapış biçimini dikkatle izlemiştim. Bir de kendim denemek istiyordum. Öğrendiğim şeyleri aynen tekrarlayarak kendime bir uçurtma yaptım. Pek güzel sayılmazdı ama benim için çok güzeldi. Neden diyeceksiniz. Çünkü kendim yapmıştım, başkasının yardımı olmadan kendi emeğimle yapmıştım. Onu uçurtmak için bir düzlüğe gittim. Uçurtma yavaş yavaş havalandı. İpin hepsini saldım. Göklerin hakimi gibi mavi boşlukta gururla dalgalanmaya başladı. Birden ne oldu bilmem, sendeledi ve hızla yere düştü. Yanına gittiğimde uçurtma denilecek hali kalmadığını gördüm. Aradan yıllar geçti. Şimdi 14 yaşındayım. Küçük çocuklara uçurtmaları ben yapıyorum, hem de bedavaya...

UÇURTMA ŞENLİĞİ
Hüseyin Dursun (Sivas)

Şenlik günü, uçurtmamı saldım göklere doğru. Uçtu, uçtu, uçtu, uçtu. Son santimine kadar salındı. Pışt pışt diye kuyruğundan ses çıkıyordu. Çocuklar tepeye doluşmuştu. Uçurtmamı seyrediyorlardı. O anda geçen bir TIR kamyonu korna çaldı bizlere. Yabancıydı. Sevindim. Oturdum yere, tuttum ipinden. Bir geri çekiyor kısaltıyor; tekrar bırakıyor, uzatıyordum. Tüm zorlukları yenmiş, uçurtmamı uçurmuştum. Benden büyük abiler de şenlikle ilgilendiler. Dergiye bakarak uçurtma yapmaya karar verdiler. Bıçaklar hazırlandı. İpler, sopalar bağlandı. Kaplandı. Gazeteler kesildi, kuyruklar yapıldı, eklendi. Her şey hazırdı. Bütün uçurtmaları birlikte havalandırdık. Uçurtmalar göklere doğru uçtular, uçtular. Mutluydum, sanki ben de uçurtma gibi uçuyordum.

BİR ANI
Halise Göknur (Adana)

İlkbahar günlerinden bir gündü. Kardeşim Gürkan, kasnaklı bir uçurtma yapalım dedi. Ben gidip üç, dört tane kamış aldım. Yorgan ipliği de buldum. Babamla birlikte işe başladık. Babam kamışı soyuyor, biz de kardeşimle yorgan ipliğini ayırıyorduk. Uçurtma yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. İçimde büyük bir sevinç vardı... Biz teyzemin nikâhına gittik. Babam bizden önce gelip uçurtmayı bitirmiş. Eve döndüğümüzde elinde tutup bize gösterdi. Uçurtma bir gelinlik gibiydi. Doğru bir dama çıktık. Çok şahane uçtu. Uçururken selam da attırdık. Sonra bizim oradaki tarlada uçurduk. İndirirken bir kenarı yırtıldı. Kardeşimle ben o kadar üzüldük ki, anlatamam sizlere. Ama babam yırtılan yeri onardı. Kardeşimle ben uçurtmamızı seviyoruz.

MANTARLARIN BÜYÜLÜ DÜNYASI

Kendine özgü toprak ve iklimde yetişen mantarlar gerek gıda maddesi olarak ,gerekse tıpta kullanılabilirler.Orneğin,"penisilin" adlı ilaç mantarlardan üretilmekte ve tıp alanında kullanılmaktadır...

Hygrophus mantarı...

MANTAR deyince akılımıza çoğu türü zehirli, ormanlık bölgelerde yetişen pek güzel olmayan bir bitki türü gelir. Oysa gerçekte hiç de öyle değildir. Mantarların pek çok türü vardır. Bunların kimisi zehirli, kimisi zehirsizdir. Bu mantarların hepsinin adı da ayrı ayrıdır.

Yenir mantarların bir çeşidi şemsiye biçiminde olup, kavuniçi rengindedir. Bilim dilinde bu mantarın adı Collybia'dır. Bu tür mantarlar kayalıklarda biterler, konserve yapılmak üzere toplanırlar. Amanita denilen, bir adı da "öldüren melek" olan bir tür mantar ise son derece zehirlidir. Beyaz renkte olan bu mantar tarlalarda ve ormanlık bölgelerde biter. İnce, uzun bir sap üstünde, şemsiye biçimindedir. Bu mantardan bir parça bile ısıran bir kimsenin birkaç saat sonra midesi ağrır ve sonunda ölür.

Mycena lux-coeil adlı bir mantar ise çok ilginçtir. Kayalık yerlerde görülen bu mantar türü, geceleri tıpkı neon gibi yeşil bir ışık verir. Biçimi şemsiyeye benzer. Bu mantarlara genellikle Japonya'da rastlanır.

Mantarlar istenildiği yerde üretilemez. Mantarların yetişebilmesi için kendilerine özgü bir toprak ve iklim

Clitocyhe mantarı açılmış bir çiçek biçimindedir.Üstü sarı,alt bölümü ise kahverengidir.Sık ormanlarda yaşar. Ender bulunan türlerdendir.Üst kısmının üzerinde bulunan kılcal damarlar, mantara uzaktan çok güzel bir görünüm katar.(üstte)Collybia ise,daha değişik bir tür mantardır.(sağda)...

Öldüren Mantar,adlı bu mantar en çok ölümlere neden olan mantar türleri arasındadır.Yendikten bir kaç saat sonra karında ağrılar başlar.Sonuç,ölümdür.Bunun için çok dikkatli olmak gerekmektedir.(solda) Bazı mantar türlerinin çok zehirli olmasına karşın,bazı türler de bunların tersine zehirsizdir.İşte bakın yukardaki küçük çocuklar,nasıl da korkusuzca yaklaşabiliyorlar.(üstte)Yine yukarıdaki kız çocuğunun elindeki,"Calvita" adlı tür de çok ender bulunur. Bu tür mantarlardan bazılarının boyu 1 metreye ulaşır...

koşulu gerekir. Gerek gıda maddesi, gerekse tıpta kullanılmak üzere mantar yetiştiriciliği dünyanın her yerinde yaygınlaşmıştır. Mantarlardan özellikle penisilin elde edilmesinde yararlanılmaktadır.

Çok ilginçtir ki zehirli mantarların görüntüleri çok güzeldir. Bu mantarların şemsiye biçiminde geniş üstleri türlü renktedir. Bu mantarlar çok sevimlidir, ama yalnızca seyretmek için. Renklilerin de zehir miktarı daha fazladır. Bunlar arasında beyaz mantarın tadının çok lezzetli olduğu söylenir, bu mantar yendikten saatler sonra bile bir belirti görülmez. Ama daha sonra belirtiler başlar ve ölümle biter. En çok ölüm de beyaz mantarlardan olmaktadır.

Mantarlar hiç de yararsız bitkiler değildirler. Tıptaki kullanımının yanısıra başka bitkiler için gerekli besinleri sağlarlar. Mantarları genellikle ağaçların, çamların dibinde görürüz. Boletus mantarı hep çamların yanında biter. Mantarlar sıvı besinleri çekme gücüne sahiptir. Dikkat ederseniz bir mantar etli ve sıvılı olur. Bunun nedeni sıvı besinlerle dolu olmasındandır. İşte bu besinleri ağaçlara verirler. Böylece onların daha gelişmiş olmasını sağlarlar. Ağaçlar da fotosentez yoluyla bu besinleri karbonhidrata dönüştürür ve kökleri yardımıyla mantarlara ulaştırır Demek ki mantarlar ve ağaçlar arasında bir tür ortak yaşama vardır. 350 milyon yıllık bitki fosilleri mantarların ta o zamanlar varolduklarını ortaya koymuştur.

Hindistan'da yetişen bir cins ağaç, balta girmemiş ormanlarda yaşamını mantarlar yoluyla sağlar. Güneş görmeyen ormanların derinliklerinde fotosentez yapamayan bu ağaç türü besinlerini mantarlardan alır. Ancak bu konuda bilim adamlarının çözemediği konular vardır.

Kimi mantarların yaşama biçimi daha da tuhaftır. Amerika'nın New Jersey eyaletinde çimenlerde bir daire oluşturacak biçimde birlikte yaşayan bir mantar türüne rastlanmıştır. Eskiden bu mantarların kutsal sayıldığı bilinmektedir. Bu daireler yüzlerce yıl yaşındadır.

Günümüzde ticarî amaçla büyük çiftliklerde mantarlar üretilmektedir. Bu çiftliklerin en büyüğü Amerika'nın Pittsburgh eyaletindedir. Terkedilmiş bir kil taşı yatağında milyonlarca beyaz mantar üretilmektedir. Bu maden ocakları yeraltındadır ve sürekli ısıtılmaktadır.

Mantar yetiştiriciliğinin tarihi 17'nci yüzyıla kadar uzanır. Mantar üretimi ilkin Fransa'da başlamıştır. Bugün Paris'te tünellerde, mağaralarda milyonlarca mantar yetiştirilmektedir. Gıda açısından mantarlar kalorileri düşük ama mineral ve vitamin bakımından zengin yiyeceklerdir.

Binlerce mantar türü yenilebilir cinstendir, ama genellikle birkaçı sofralarda yer alır. Bir mantar 60 günde bir golf topu büyüklüğünde olur. Kimileri mantarları evlerinde yetiştirirler. Ama yurdumuzda buna pek rastlanmaz.

Mantar türleri dört ana gruba ayrılır. Bunların bir türünün 13.000 çeşidi vardır. Sofralarımızda yer alan küçük beyaz mantarlar, öldüren melekler ve başkaları bu tür içindedir. Bilim dilinde türün adı Basidiomycetes'dir. Bir başka tür olan Ascomycetes'in ise 19000 çeşidi vardır. Binlerce tür

Devamı arka sayfada...

MANTARLARIN BÜYÜLÜ DÜNYASI

KIR

Baş tarafı arka sayfada...

mantarın ortak bir özelliği vardır.

Hiçbirinde klorofil yoktur. Yani güneş enerjisini besine çeviremezler. Bir başka özellikleri ise tohum yerine spor denilen üreme tozlarına sahip olmalarıdır. Mantarları öteki bitkilerden ayıran bir başka özellik de köklerinin ve çiçeklerinin olmamasıdır. Mantarlar bir çeşit parazittir. Başka bitkilerin besinleriyle geçinirler.

[illegible]nisilin maddesi Peni[illegible]n adlı mantardan elde edilir. Ayrıca aynı adlı mantardan peynir de yapılır

Mantarlar çok çabuk üreyen bitkiler olduklarından her yerde bulunabilirler. Sporları da çeşitli yerlere dağılabılır.

Bir büyük mantarın içinde trilyonlarca spor vardır. Mantar sıkıldığı zaman tıpkı bir kesekâğıdı gibi patlar ve sporlar dışarıya fışkırır. Küçücük bir mantarın içinde bile yarım milyar dolayında spor vardır. Bunların her biri bir mantar olabılır. Hemen hemen ağırlıksız olan sporlar hava akımları yoluyla atmosfere karışırlar. Yağmurlar ile birlikte toprağa düşerler.

Bazı mantarlar o kadar hızlı büyürler ki bir gece içinde gözle farkedilebilir büyüklüğe ulaşırlar. Aslında bu mantarların biçimi daha önceden oluşmuştur, gerekli besinle dolunca birden büyürmüş gibi gözükürler. Bazı mantarlar ise günler, hatta aylarca sürede büyür.

Bir tür mantara da mürekkep mantarı denir. Bu mantarın aynı mürekkebe benzeyen bir sıvısı vardır.

Yeraltında karıncaların yaptığı mantar bahçelerini hiç duydunuz mu? Amazon bölgesindeki dev karıncalar ağızlarıyla taşıdıkları mantar parçacıklarını yerin altına taşırlar ve orada çeşitli mantar parçalarından oluşan bir bahçe yaparlar. Bu mantarlar onların başlıca gıdalarıdır.

Bir mantarın şapkaya benzeyen tepesi peynir gibi

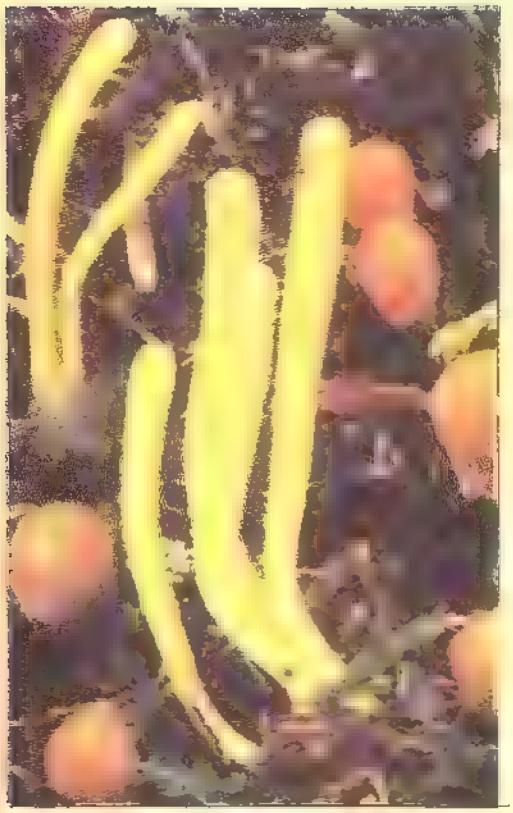

Parmak biçimindeki sarı mantarlarla, yuvanlak başlı Lycopeden mantarları ortak yaşarlar Yine ender bulunan mantar türleri arasındadır. (yanda)... Bir çok posta idaresi de mantarlarla ilgili pullar çıkarmışlardır... (altta)

kesilebilir. Burası sporların geliştiği yerdir. Etli kısmındaki küçük tünelcikler sporların dışarıya atılmasına yarar.

Ormanların derinliklerinde yaşayan bir mantar türü de Stemonitis denilen türdür. Bunlar kahverengi, ince uzun kıllara benzerler. Toplu olarak bulunurlar.

Clavana mantarı da parmak biçiminde ve sarı renktedir. Bu tür mantar kısa boylu, yuvarlak bir başka mantarla birlikte yaşar. Her iki tür de yenilebilir.

Mantarların görüntüleri o kadar çeşitlidir ki, insanı şaşırtabilir. Bir çeşit mantar da donmuş bir şelaleyi andırır ve ağaçlarda yetişir.

BİR AVUÇ HIRSIZ

19

yazan: nina bawden

KİM BU GRIBBLE?

ÇEKMECELERDE para yoktu. Yatağı ters çevirip altına baktık. Algy, "İnsanlar yatağın içine tıkarlarmış paraları" dedi.

Eski bir yataktı. Yer yer lekelenmiş ve eskimişti. Ancak bir yerinden kesilip sonra dikilmiş bir yeri yoktu. "Yatağın yanındaki komodine bak!" dedim. Ben gidip gardrobu açtım. İçinde iki takım elbise ve birkaç pantolon vardı. Onları kenara çektim. Dolabın dibinde bir torba duruyordu. Bay Gribble'ın bir valizi vardı. İyi anımsıyordum çünkü ninemin evine girerken Sid'le arkasından baktığımızda bu valizi ayaklarına dolaşıyordu. Demek ki valizi atmıştı. Bakmak için eğildiğimde Algy, "Fred, oh Fred..." diye seslendi.

Doğruldum. Yatağın yanındaki komodine bakıyordu.

"Ne var?" Yanıt vermeyince yanına gittim.

"Bak..." dedi perişan bir sesle.

Gece lambasının yanındaki bir bardak suyun içerisinde takma dişler duruyordu. Bir sıra halinde bembeyaz dişler ve pespembe dişetleri bize sırıtır gibiydi. Gülmeye başladım.

Algy bana döndü, "Yavaş ol! Burası onun odası değil" dedi. Şaşkınca ona doğru baktım. "Sinemaya dişsiz gitmezdi onun olsaydı" dedi Algy.

"Belki de iki çift dişi vardır" dedim. Garip bir biçimde, hâlâ korkmuyordum. "Hafta içinde ve pazarları kullanmak için.." diye alaylı sürdürdüm. Algy gülmedi.

Bir an onun da en az bizim kadar korktuğunu anladım. Sonra bizim korkulmayacak kadar küçük olduğumuzu görünce kendine geldi.

"Yakaladım sizi" dedi.

Algy bir inilti koyuverdi. "Olduğun yerde kal" diye bağırdı adam. "Sakın kıpırdama." Sesi bulanık çıkıyordu. Gözlerini Algy'ye dikerek, "Ver onları bana!" dedi.

Algy ellerine doğru baktı. Bir elinde adama ait olduğu anlaşılan kırmızı bir cüzdan duruyordu. Komodine bakarken herhalde eline almış ama dişleri görünce unutmuş olacaktı. Birden cüzdan elini yakıyormuş gibi adama doğru fırlattı. Adam cüzdanı havada yakaladı. İçine bakıp, paralarını saydıktan sonra cebine koydu. "Çabuk şuraya gidin ve durun" dedi bize.

Adamın gösterdiği köşeye gidip birbirimize sokularak durduk. Adam bize doğru geldi. Elimi kaldırarak yüzüme gelecek bir tokattan korudum kendimi. Ama adam vurmadı. Dişleri bardaktan aldı ve ağzına yerleştirdi. Sonra cebinden gözlüklerini çıkararak gözüne taktı. O zaman adamı tanıdım. Bizi bahçeden kovan adamdı.

Gözlerini odada dolaştırınca yüreğime inecek sandım. Yerler daha yerleştiremediğimiz çamaşırlar ve gömleklerle karmakarışıktı. Yatak ters çevrilmiş, yarı açık duruyordu. Sonra bize baktı. "İşbaşında yakalandınız" dedi. "Geçen sefer pek başarılı olamamıştınız değil mi?"

Hangi geçen seferden söz ettiğini anlayamadım ama sormaya da cesaret edemedim.

"Yüzsüzlük!" Yüzü kızarmaya başlamıştı adamın. "Yüzsüzlük!" diye yineledi. Ağzından lâflar çıkarken sanki içinde bir tencere kaynıyormuş gibiydi. "Yeniden gelmeye cesaret ettiniz ha..."

Odanın dışından ayak sesleri duyuldu. Kapıya gidip seslendi. "Jelly sen misin? Gel bir dakika buraya!"

Jelly kısa boylu ve şişmandı. Yakasız, çizgili bir gömlek giymişti. Pantolon askısını aşağı indirmişti. Göbeği pantolonunun üzerinde rahatça sarkıyordu. Böyle şişman şişman içeri girince, iyi halimde olsa mutlaka gülmekten kendimi alamazdım.

Bay Jelly çevresine bakındı, son-

ra: "İyi bir partiye benziyor. Nedir olay Bay Stanley?" dedi.

Bay Stanley, "Biliyorsunuz bu sabah bir yüz lira kaybetmiştim. Bu kez yakaladım onları. Genç bir çift haydut!" dedi.

"Tanrım" dedi Bay Jelly, "Oh Tanrım!" Ağzı bir 'O' biçimini almıştı şaşkınlıktan.

"Efendim" diye kekeledi Algy, "Dinleyin efendim, biz buraya daha önce gelmedik, yeminle..."

"Bunu külahıma anlat! Jelly bana bir iyilik yapar mısın? Polise telefon ediver lütfen." Şimdi kızgınlığı hafiflemişe benziyordu. Hatta bayağı eğleniyor bile diyebilirdim. Birden kapıdan fırlayabilir miyiz acaba diye düşündüm. Bay Stanley uzundu ama yeterince güçlü görünmüyordu. Jelly ise çok şişmandı. Belki boş vakitlerine getirir kaçabilirdik.

Sonra bunun hiçbir yararı olmayacağını anladım. Eğer cani olsak, yakalansak neler yaparız diye çok planlar kurmuşluğum vardı ama böylesi aklıma gelmemişti doğrusu. Bay Stanley'in dediği gibi ellerimiz kanlı olarak işüstünde yakalanmış suçlulardık. Nineme söz verdiğim halde doğruyu bunlara anlatsam bana inanmayacaklardı. Algy de benim gibi düşünüyordu herhalde. Ağzı açık, gözleri hızlı hızlı kırpıldıyordu. Sanki kötü bir düş görüyordu da bir an önce uyanmak istiyordu.

"En iyisi başka birini çağırayım. Sizi bunlarla yalnız bırakmak istemiyorum. Tehlikeli olabilirler. Belki ustura falan taşıyorlardır."

"Fitz William geldi" dedi Bay Stanley. "Banyo yaparken öksürüğünü duydum."

"Onu çağırayım." diyerek Bay Jelly kapıya doğru geri geri gitti. Bize sanki tehlikeli hayvanlarmışız gibi bakıyordu. "Kapıyı açık bırakın. Gerekirse seslenirsiniz, ben de işitirim."

Terliklerinin basamaklarda çıkardığı fışurtuyu duyduk. Bir kapıya vuruldu sonra mırıltı halinde konuşmalar işitildi. Sonra gene basamaklardaki terlik sesleri ve kapıda sırıtan suratıyla göründü. "Giyinir giyinmez gelecek. Ben de polise telefon etmeye gidiyorum."

Aşağıya indi. Biraz sonra telefon almacının kaldırıldığı zaman çıkan "kling" sesini duyduk.

"Bay Stanley, yemin ederim ki biz buraya daha önce gelmemiştik. Yani odaya demek istemiyorum. Yalnızca bahçeye..."

"Algy!" diye bağırdım ama geç kalmıştım.

Algy ne yaptığını birden farketti. Gözleri korkuyla büyüdü.

Kısa bir sessizlik oldu. Bay Jelly'nin holden konuşması geliyordu. Kelimeleri seçemiyorduk tabii ki. Sonra telefon kapandı. Bay Stanley bize baktı. Yüzü meraktan değişmişti. "Sizi daha önce gördüğümü anımsıyorum. Siz bahçede dolaşan çocuklar değil misiniz? Peki, ötekiler nerede?"

"Evde" dedim çabucak. "Sadece biz varız, yeminle!"

"Öyle mi? Göreceğiz bakalım! Kapıya gidip yavaş sesle, "Jelly, gidip şöyle çevreye bir bakın!" dedi.

Algy pencereye doğru koşmak istedi. Ama oraya varmadan Bay Stanley onu yakaladı ve yüzüne bir tokat patlattı. Algy'nin gözleri yaşlarla doldu. Elinin tersiyle dudaklarını sildi. Elleri kanlandı.

"Eğer sesinizi çıkarırsanız daha beter yaparım" dedi Bay Stanley. "Şimdi söyleyin bakalım, benim yüz liramı ne yaptınız?"

Algy, "Bay Gribble aldı efendim!" dedi. Koluma sarılarak, "Fred, söylesene" dedi ama onun dediklerini duymuyordum bile. Kulaklarım dışarıdan gelen seslere takılmıştı. Eğer Clio dediğimiz gibi bahçenin dışındaysa yakayı sıyıracak demekti. Ama bakalım sözümüzü dinlemiş miydi? Ön kapının çarptığını duydum. "Anımsamıyor musun?" diye sızlanıyordu. Algy, "Sid onu bu odada görmüş. Onun için de burasını Gribble'ın odası sandık. Sid'i görünce geri çekilmiş. Sid onun suçluluk kompleksi içinde olduğunu söylemişti. O zaman ninen yüzünden sanmıştık. Oysa demek ki, buradaki parayı..."

"Fakat Bay Stanley..."

"Yine vurmamı istiyor musun sana?"

Algy titredi ve bana sokuldu. Ağzı hâlâ kanıyordu. Aradan saatler geçmiş gibi geliyorsa da ancak birkaç dakika olmuştu. Sessizce duruyorduk. Bay Stanley gözlerinde soğuk bir ifadeyle bizi gözlüyordu.

Derken müthiş bir çığlık duyduk. Clio'nun sesiydi bu. "Bırak beni, bırak diyorum..." Korkmuş değil de kızgın çıkıyordu sesi. "Bırak beni hayvan, şişko, korkunç, pis kokulu hayvan..."

Donup kaldık. Sesi iyice yaklaştı, önce merdivenlerde sonra koridorda duyuldu. Sonra kendi göründü. Jelly onu glysisinin arkasından tutmuştu. Öteki elliyle de Rosie'nin bileğini sımsıkı tutuyordu. Clio'yu içeri iterken, Clio döndü ve adamın kolunu ısırıverdi. Adam bir çığlık attı ve kızı bıraktı. "Küçük canavar kedi!.." diye söylendi. Kolunu tutarak Stanley'e döndü ve "Bak Stanley, bunlar iyi bir ders istiyorlar. Neden polis gelmeden şunlara iyi bir ders vermiyoruz?"

Clio bizim olduğumuz köşeye geldi. "Eğer bana dokunursanız çığlığı basarım!" dedi. Yüzü, Jelly'ninki kadar kırmızıydı. "Bağırırım, bağırırım, bağırırım."

"Gösteririm sana bağırmayı" dedi Bay Jelly, yüzüne korkunç bir ifade geldi.

"Lütfen bırak Jelly" dedi Bay Stanley. "Bunlar çocuk!" Biraz rahatsız görünüyordu bu da Rosie'ye cesaret verdi. Rosie çok solgun ve Clio'dan daha fazla korkmuş görünüyordu. Ayrıca bağırmanın bir çözüm olmadığını, çünkü durumumuzun hiç de parlak olmadığını bilecek kadar akıllıydı.

HAFTA
SİNEMAYI Z

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- **HALUK KOÇAK:** Yaşım 12. Pul biriktiririm. Boş zamanlarımda gezip, kitap okumayı severim. Beşiktaşlıyım. Diğer okurlarla yazışmak istiyorum. Adres: 4. Hd. Tb. Sb. Lojmanları Kat: 1 No: 19/A Iğdır-KARS
- **ERHAN KÜÇÜK:** Yaşım 11. Kart, eski 10 kr, ve 5 kr. biriktiririm. Boş zamanlarımda şiir yazar, kitap okurum. Türk hafif müziğini severim. Yazışmak istiyorum. Adres: Sular Cad. Birlik Ap. No: 88 Daire: 9 Sarıyer-İSTANBUL
- **FERHAN SUNGUR:** Yaşım 10. Pul koleksiyonu yaparım. Fenerbahçeliyim. Yazışmak istiyorum. Adres: Feyzullah Cad. No: 94/4 Kartal-Maltepe-İSTANBUL
- **UMUT AYDIN:** Yaşım 12. Boş zamanlarımı kart ve pul biriktirerek, spor yaparak ve enstrüman çalarak geçiririm. Adres: Şehit Kemal İlkokulu 5/B Sınıfı No: 480 Urla-İZMİR
- **ALİ KEMAL ERDEMOĞLU:** Pul biriktirmesini, mektup yazmasını, futbol, kayak yapmasını severim. Mektuplaşmak istiyorum. Adres: Kayseri Cad. Köseoğlu Mah. YSE Blokları No: 2 Kat: 2 YOZGAT
- **CANER ONAY:** Yaşım 10. Resim yapmayı, bisiklete binmeyi, radyo dinlemeyi, aileme yardım etmeyi çok severim. Derslerimden kalan boş zamanlarımda top oynarım. Fenerbahçeliyim. Fenerbahçeli arkadaşlarımla mektuplaşmak istiyorum. Adres: Ali Hikmet Paşa Cad. No: 5 BANDIRMA
- **[illegible] İÇEN:** Yaşım 10. Fut[illegible]ynarım. Galatasaray'ı [illegible]m. Boş zamanlarımda [illegible] yazarım, pul toplarım. Adres: Yeşilyurt İlkokulu Sınıf 4 No: 334 Yenice-ÇANAKKALE
- **YAVUZ KIVRAK:** Yaşım 15. Boş zamanlarımda, gezmeyi, sinemaya gitmeyi ve kitap okumayı çok severim. Fenerbahçeliyim. Milliyet Çocuk dergisi okurlarından arkadaş edinmek istiyorum. Adres: Yenibosna Hürriyet Mah. Yakut Sok. No: 5 Şirinevler-İSTANBUL
- **MELİK DODANLI:** Yaşım 9. Matematik yapmayı, masal okumayı severim. Fenerbahçeliyim. Boş zamanlarımda spor yaparım. Yazışmak istiyorum. Adres: Kaptanpaşa Sok. Doğancılar Cad. Derya Ap. No: 6/7 İSTANBUL
- **SENEM BÜYÜKTANIR:** 9 yaşındayım. Kitap okumayı ve mandolin çalmasını severim. Adres: Orman Lojmanları ADAPAZARI
- **SUZAN KARKA:** Yaşım 12. Ortaokul öğrencisiyim. Poster biriktiririm. Boş zamanlarımda kitap okumayı, dans etmeyi, müzik dinlemeyi severim. Yazışmak istiyorum. Adres: Yeni Mah. 402 Sok. No: 9 TARSUS.
- **İBRAHİM ŞUMNULU.** Yaşım 12. Müzik dinlemeyi, futbol oynamayı severim. Ayrıca pul ve kartpostal kolleksiyonum var. Yazışacağım. Adres: Şehit Cengiz Topel Caddesi No: 43 MENEMEN
- **SEMA ÖZCAN:** Yaşım 12. Spor yapmayı severim, şiir yazarım. Beşiktaşlıyım. Yaşıtım arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Erenköy Bengi Sok. Mazharbey Apt. No: 2/6 Kadıköy - İSTANBUL
- **MİNE TÜFEKÇİ:** Diğer arkadaşlar gibi ben de yazışmak istiyorum. Yaşım 14, kart biriktiririm. Bisiklete binerim, yüzmeyi severim. Yabancı TV dizilerinden hoşlanırım. Adres: Valideçeşme Aktarlar Sok. No: 5/3 Maçka - İSTANBUL
- **EGEMEN İZCİ:** Yaşım 9 Pul biriktiririm, müzik dinlemesini severim, futbol oynamayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: An Sitesi I. Blok. Kat: 4 No: 8 Narlıdere - İZMİR

OKURDAN OKURA

İLKBAHAR

[illegible]

İlkbahan [illegible]
Onu her [illegible]
Dört mevs[illegible]
İlkbahan sever[illegible]

ESME GENCER

AÇ İNSANLAR

Umutsuz bir [illegible]
Her insan [illegible]
Bir de [illegible]
Açlıktan öle[illegible]
Ey dünya [illegible]

Kimisi b[illegible]
Kimisi milyar[illegible]
İnsan kanun[illegible]
Kimi aç yatar
Kimi tok kalkar

Bazı geceler [illegible]
Benim karnım [illegible]
Ya onlar,
Açlıktan ölmemek [illegible]
Ot suyu içenler.
Ve
Dünyayı omuzlarında taşıyanlar

Ey insanoğlu:
"Aç kurt aslan kes[illegible]
Sen de düşün onlar
Yarım ekmek için savaşanlar

SÜLKÜF YE[illegible]ŞKİN

Resim. RANA ÖZAYDIN

OKURDAN OKURA

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

DERE
Suyun yağmurdur senin
O olmazsa yaşayamazsın
Odur sana can veren
Şırıl şırıl akıp gelen

Sen olmazsan hayat olmaz
Tarla, bağ, bahçe olmaz
Nasıl olur meyve, sebze
Şırıl şırıl akan dere

Biraz yarar, biraz zararsın
Bazen kurur, bazen taşarsın
Yine de çoktur yararın
Şırıl şırıl akan dere

VUSLAT TOPAL

DÜNYA
Bir dünya istiyorum
Öyle bir dünya ki
Ne kavga olsun
Ne döğüş

Bir dünya istiyorum
Öyle bir dünya ki
Güzel bir dünya
Mutluluk içinde yaşasın insanlar

Bir dünya istiyorum
Öyle bir dünya ki
El ele oynasın çocuklar
El ele gezsin insanlar

Bir dünya istiyorum
Öyle bir dünya ki
Güneş alabildiğince
Isıtsın her yanı

MEDİNE YILDIZ

ANNEM
Küçükken ninnilerinle uyuttun,
Büyürken sütlerinle büyüttün
O sıcak sesinle uyuttun
Sen yüce bir insansın

Kaynaktan çağlayan su gibi serin,
Saçımı okşasın yine ellerin
Bütün arzuların ve emellerin
Belki en büyüğü bu emel anne

Sıcak göğsüne başımı koymak
Sesini dinlemek ne güzel anne
Beyaz ellerinden örgünü bırak
Sana masal söyle, haydi gel anne.

LALE GEREN

Resim: ÇEM BEKİROĞLU

ANNEM

En büyük kıymet
En büyük servet
Her zaman her yerde
Ben annemi severim

Ninnilerle büyüttün
Bağrına bastın anne
Beni büyüttün anne
Dile getirdin anne

En büyük kıymetim o
En büyük servetim o
Canım malım her şeyim o
Benim canım anneciğim.

SERDAR KUNDAKÇI

ÇOCUKLAR
Ne şirindir çocuklar
Hep oynar, hep koşar
Ne güzeldir çocuklar
Hep güler, hep ağlar

Bahçemizin gülüdür
Evimizin bülbülüdür
Çocukları kim sevmez
Geleceğin günüdür

Herkes ne derse desin
Bu günün küçüğü
Yarının büyüğü
Çocuklardır, çocuklar.

HATİCE ÖZCAN

YAVRUCAK

Bir çocuk vardı, sokak ortasında.
Elbisesi yırtık, saçları dağınık.
Üstündeki elbise miydi, paçavra mıydı anlaşılmıyordu.

Şirin miydi, güzel miydi görülmüyordu.
Küçük müydü, büyük müydü farkedilemiyordu.
Çünkü öyle kirli ve perişandı ki...
Acınacak durumdaydı.

Onun kaderi şimdiden belliydi.
Bu da bir çocuktu!
Ama her çocuk gibi oynayamaz, gülemez, şeker yiyemezdi.
Kimsesiz bir yavrucuktu o.

HÜLYA FUNDA KIŞLAK

KİTAP KAZANAN OKURLARIMIZ

1- Öner Eskil (Ankara)
2- İclal Özer (İzmir)
3- Atilla Akkülah (İskenderun)
4- Can İzgi (İstanbul)
5- M. Cem Akaş (Kocaeli)
6- Murat Engin (İstanbul)
7- Barlas Çevikus (Bursa)
8- Baydur Savucu (İstanbul)
9- Mert Berkmen (Ankara)
10 Erol Akyüz (Ankara)
11- Mehmet Hüsmenoğlu (İstanbul)
12- Suat Sönal (Ankara)
13- Mustafa Ataman (Ankara)
14- Hakan Milli (Ankara)
15- Kerem Gül (Kayseri)
16- Nedim İsa (İstanbul)
17- Güler Ciddi (İstanbul)
18- Tolga Eren (Eskişehir)
19- Mehmet Hakan Şen (Konya)
20- Mutlu Süngü (İzmir)
21- Yasemin Cevahir (İstanbul)
22- Ergun Sarıman (Bursa)
23- Nefise Çam (İstanbul)
24- Ali Celal (Eskişehir)
25- Adli Emiroğlu (İstanbul)
26- Ebru Akşit (Ankara)
27- Aslı Şahin (Amasya)
28- Ayşe Ünal (Zonguldak)
29- Oktay Altunbay (Ankara)
30- Ali Karaturan (Gaziantep)

MIS TİK

YAZISIZ

YENİ ÇIKTI

Halil Kocagöz

ÖTLEĞEN KUŞU'NUN SONU

BİP®

Bip bip, bip.... bip....
Çocuklar sizinle tanışalım.
Bip benim adım.
Yeni ve üstün yapıştırıcıyım
Size biraz özelliklerimden söz edeyim.
Ambalajım, özel plastikten yapılmıştır.
Dayanıklı, esnektir.
Beni patlatamazsınız.
Kapağım tüpümün ağzını iyice kavrar.
Kapalıyken havayla temas etmem.
Bu yüzden kurumam.
İsterseniz akarım, isterseniz akmam.
İstemediğiniz yere asla bulaşmam.

Benimle zevkli çalışırsınız.
Plastik yapıştırıcıyım,
Kuruyunca şeffaflaşırım.
Bundan sonra birlikte olacağız.
Pamuk Prenses ve Yedi Cücelerim'den dilediğinizi alın.
Masal serisini tamamlayın.
Boşalan tüplerimi sakın atmayın.
Birlikte neler neler oynayacağız.

BİP
"yeni ve üstün yapıştırıcı"

DENGE A.Ş. Abdulhakhamit Cad. 16/5 TAKSİM Tel: 44 64 24-43 70 12-44 61 36

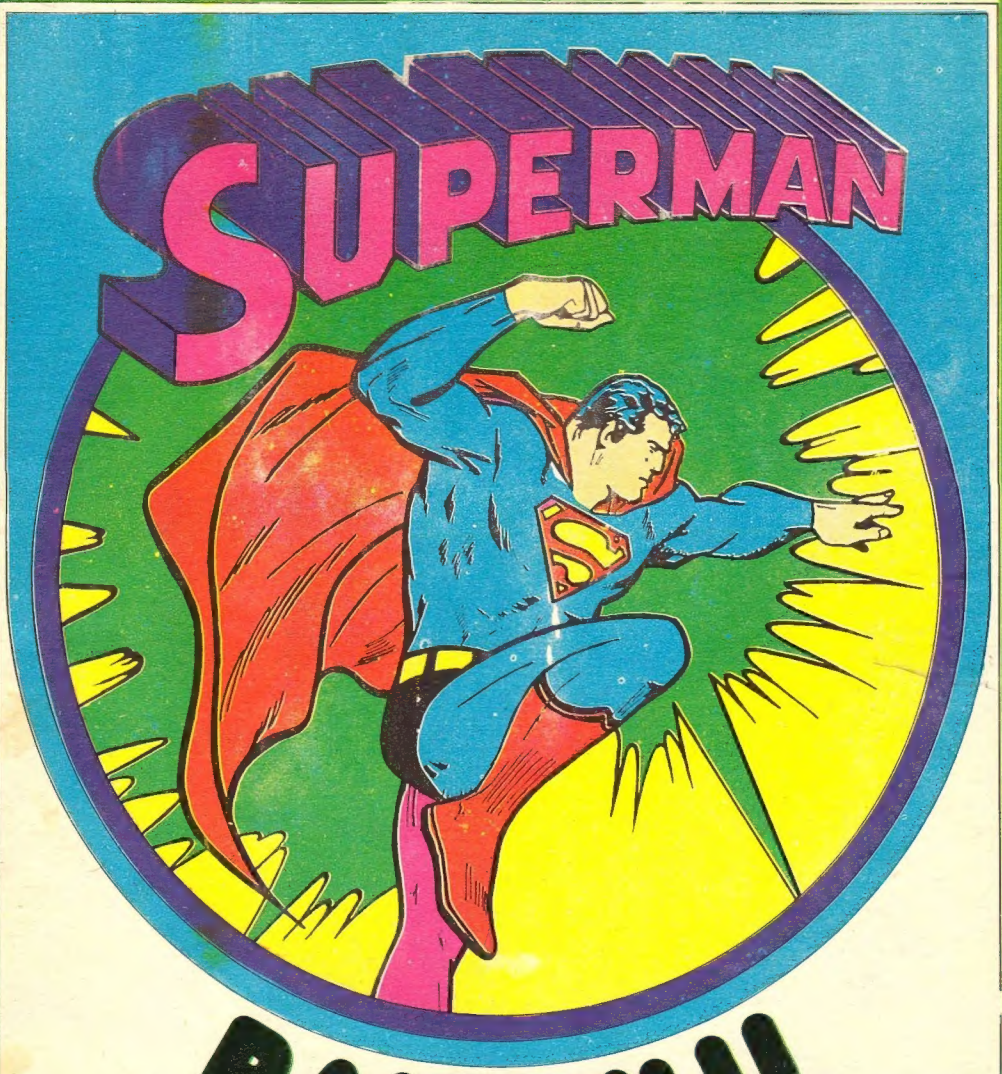

BALONLU ÇİKLET

Superman'ın serüvenleri Superman çikletlerinde...

DANDY